

РЕШЕНИЕ

№ С - 5

от 30.07.2015 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 30.07.2015 г., като разгледа заявление с вх. № Е-13-41-122 от 17.11.2014 г., подадено от „Електроенергиен системен оператор” ЕАД за сертифициране на независим преносен оператор, както и доклад с вх. № Е-Дк-85 от 28.07.2015 г., установи следното:

В Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, ново наименование Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), е постъпило заявление с вх. № Е-13-41-122 от 17.11.2014 г., подадено от „Електроенергиен системен оператор” ЕАД (ЕСО ЕАД, дружеството), с ЕИК 175201304 за сертифициране на дружеството като независим преносен оператор, за изпълнението на изискванията за независимост на основание чл. 81д и сл., чл. 98 и сл. от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) и в съответствие с параграфи 4, 5 и 6 от чл. 10 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО (Директива 2009/72/ЕО) и член 3 от Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003 (Регламент (ЕО) № 714/2009) – Приложение № 1.

Директива 2009/72/ЕО и Регламент (ЕО) № 714/2009 съдържат разпоредби, касаещи изискванията и процедурата за сертифициране на операторите на преносна система на електрическа енергия. Тези изисквания са транспонирани в българското законодателство чрез Закона за енергетиката (ЗЕ): чл. 21, ал. 1, т. 27, чл. 21, ал. 3 и др., Глава осма „а“ „Сертифициране на оператори на преносни мрежи. Правила за осъществяване на инвестиции. Независимост на преносните оператори“. Редът за сертифициране на операторите е регламентиран и в НЛДЕ.

Въз основа на искането за сертифициране на основание чл. 81а, ал. 2 от ЗЕ и чл. 94, ал. 2, т. 1 от НЛДЕ е открита процедура по сертифициране на „Електроенергиен системен оператор” ЕАД като независим преносен оператор (НПО).

Със Заповед № 3-Е-1 от 06.01.2015 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да проучи преписката по откритата процедура по заявлението на ЕСО ЕАД, като извърши преглед на заявлението и приложенията към него за съответствие с изискванията на ЗЕ и НЛДЕ, съответно да извърши преценка за неговата основателност и да изготви проект на решение.

Въз основа на проучването на всички събрани по преписката документи и след извършен анализ, КЕВР е приела Проект на решение от 17.03.2015 г. за сертифициране на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД като независим преносен оператор с решение по Протокол № 43 от 17.03.2015 г., по т. 2. Проектът на решение, ведно с цялата свързана с него информация, са нотифицирани пред Европейската комисия на основание чл. 81а, ал. 4 от ЗЕ и чл. 95, ал. 2 от НЛДЕ.

В КЕВР с писмо вх. № Е-04-11-1 от 05.06.2015 г. е постъпило становище от Европейската комисия С(2015) 3858 final от 03.06.2015 г., съгласно процедурата по член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 714/2009 и член 10, параграф 6 от Директива 2009/72/ЕО относно нотифицирания Проект на решение, в което ЕК е направила забележки, както следва:

1. По отношение членовете на управителния съвет и на надзорния орган на ЕСО ЕАД:

ЕК посочва, че в член 19 и член 20 от Директива 2009/72/ЕО се съдържат изисквания за независимост, приложими включително към ръководството на НПО и към най-малко половината от членовете на надзорния орган на НПО минус един. В предварителното си решение КЕВР е направила подробна оценка на степента, в която съответните членове на управителния съвет и на надзорния съвет на ЕСО ЕАД отговарят на тези изисквания, въз основа на автобиографиите им и на подписани декларации за независимост. ЕК подчертава значението на едно стабилно управление при модела на НПО, т.е. управлението и дългосрочното развитие на преносната система да са независими от ВИП.

Във връзка с факта, че ЕСО ЕАД е 100 % дъщерна компания на БЕХ ЕАД, ЕК отбелязва, че макар в настоящия случай от процедурна гледна точка предсрочното освобождаване на целия управителен съвет и на един от членовете на надзорния съвет на ЕСО ЕАД да е осъществено в съответствие със законовите изисквания, ЕК приканва КЕВР да преценява всички бъдещи предсрочни освобождавания на членове на управителния съвет в светлината на необходимостта от стабилно и независимо управление.

2. По отношение изискванията за независимост на изпълнителното ръководство, както и на лицата, пряко отговарящи за управлението:

ЕК посочва, че съгласно член 19, параграф 8 от Директива 2009/72/ЕО изискванията за независимост в член 19, параграфи 3 и 4 - 7 от Директивата се прилагат и към лицата в изпълнителното ръководство, както и към лицата, които пряко им докладват по въпроси, свързани с експлоатацията, поддръжката и развитието на системата. ЕК подчертава също, че Директивата отнася изискванията за независимост не само към членовете на управителните съвети, но и към изпълнителното ръководство и лицата, които докладват на ръководството. В тази категория попадат лицата, отговарящи за изпълнението на основните дейности на оператора на преносната система, а именно поддръжката, експлоатацията и развитието на системата. ЕК е на мнение, че най-малкото лицата, отговарящи за диспечирането и за отделите за поддръжка и развойна дейност следва да отговарят на изискванията за независимост. В тази връзка ЕК е приканила КЕВР да направи подробна оценка на ролята и отговорностите на основните лица, които отговарят за ключовите задачи в организационната структура на ЕСО ЕАД, за да се определи спрямо кого се прилагат изискванията за независимост по член 19 от Директивата и дали тези лица отговарят на тях. Комисията отбелязва също, че от нотифицирания Проект на решение не става ясно дали служителите на оператора на преносна система отговарят на изискванията на чл. 19, параграфи 4 и 5 от Директивата.

Съгласно член 3, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 714/2009, КЕВР в срок от два месеца от получаване на становището, следва да приеме окончателно решение относно сертифицирането на оператора на преносна система, като се съобрази в максимална степен с това становище. Решението на регулаторния орган и становището на ЕК се публикуват заедно в „Официален вестник“ на Европейския съюз.

Въз основа на проучването на всички събрани по преписката документи и след извършен анализ на същите във връзка с критериите за сертифициране на независим преносен оператор и във връзка с направените от Европейската комисия коментари и бележки по нотифицирания Проект на решение за сертифициране от 17.03.2015 г. в постъпилото становище С(2015) 3858 final от 03.06.2015 г., са установени следните факти и произтичащите от тях изводи, представени по съответните изисквания за

независимост, регламентирани в Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година и Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година, както и в националното законодателство – ЗЕ и НЛДЕ, както следва:

Заявлението за сертифициране на независимия преносен оператор съдържа изискуемите документи по чл. 98 и сл. от НЛДЕ.

Видно от направената служебна справка в Търговския регистър (ТР) към Агенция по вписванията (АВ), гр. София и от представеното Удостоверение с изх. № 20140528091924 от 28.05.2014г. (Приложение № 2), АВ удостоверява, че в ТР по партидата на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, с ЕИК175201304 са вписани обстоятелства и обявени актове, съгласно които „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД е вписано като еднолично акционерно дружество, със седалище и адрес на управление в България, област София (столица), община Столична, гр. София 1404, район „Триадица“, бул. „Гоце Делчев“ № 105. Дружеството е с двустепенна система на управление: Управителен съвет (УС), състоящ се от три лица и Надзорен съвет (НС), състоящ се от три лица. „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД се представлява от члена на Управителния съвет и изпълнителен директор Иван Василев Йотов. Предметът на дейност на дружеството е: пренос на електрическа енергия, единно оперативно планиране, координиране и управление на електроенергийната система на Република България, предоставянето и управлението на достъпа на трети страни на недискриминационна основа между ползвателите на мрежата или групи от ползватели на мрежата, осъществяване на съвместната работа на електроенергийната система с електроенергийните системи на други страни, съгласуваното развитие и оперативната съвместимост на електропреносната мрежа с взаимосвързани електропреносни мрежи, разширение, реконструкция, модернизация, експлоатация, поддръжка и осигуряване на надеждното функциониране на електропреносната мрежа, включително наличието на всички необходими допълнителни услуги, поддържане и развитие на спомагателни мрежи, ремонтни дейности и услуги в областта на енергетиката, други търговски дейности и услуги, които не са забранени от закона.

В подаденото заявление ЕСО ЕАД е посочило регистрационния номер на издадената му от КЕВР лицензия № Л-419-04 от 18.12.2013 г. за дейността „пренос на електрическа енергия“ с права и задължения за дейността „координатор на специална балансираща група“ за срок от 35 години.

ЕСО ЕАД е представило обосновано искане за сертифициране като независим оператор на електропреносната мрежа, съгласно изискванията за независимост в съответствие със ЗЕ, НЛДЕ и Директива 2009/72/ЕО, ведно с описание на електропреносната мрежа.

Към заявлението за сертифициране на НПО ЕСО ЕАД е приложило доказателства за съответствието на заявителя с критериите за сертифициране съгласно ЗЕ и НЛДЕ.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) са въведени изискванията на Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО и на Директива 2009/73/ЕО от 13 юли 2009 г. на Европейския парламент и на Съвета относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО.

Съгласно чл. 81а от ЗЕ, Комисията сертифицира всеки оператор на преносна мрежа, като наблюдава изпълнени ли са задължителните изисквания за независимост на оператора.

В изпълнение на правомощието си по чл. 21, ал. 1, т. 27 от ЗЕ за спазване на изискванията за независимост на операторите на електропреносни мрежи, КЕВР извърши проверка за спазване на изискванията за независимост и прие за установено следното:

От трите регламентирани модела на оператори, които могат да избират страните-членки на Европейския Съюз, Република България е избрала модела **„Независим преносен оператор“** (Independent Transmission Operator – ИТО) съгласно ЗЕ и мотивите към ЗИД на ЗЕ, при който модел преносният оператор и мрежовите активи са обособени в отделно юридическо лице в рамките на вертикално интегрирано предприятие. Изборът на този модел е заложен в §201 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ.

1. Изпълнено е изискването на чл. 81д, ал. 1 от ЗЕ независимият преносен оператор на преносна мрежа за електроенергия - част от вертикално интегрирано предприятие, да е акционерно дружество с двустепенна система на управление.

Доказателства за това са представеното Удостоверение с изх. № 20140528091924 от 28.05.2014 г. от ТР към АВ на Република България, видно от което ЕСО ЕАД е с двустепенна система на управление – Управителен и Надзорен съвет. Съгласно изискванията на чл. 98, ал. 2, т. 2 от НЛДЕ към заявлението за сертифициране дружеството е представило и заверено копие от книгата на акционерите (Приложение № 3) и копие на Устава на ЕСО ЕАД, обявен в ТР на 27.05.2014 г. (Приложение № 4).

Като притежател на лицензия и осъществяващ дейности по пренос на електрическа енергия и чийто капитал е 100% собственост на „Български енергиен холдинг“ ЕАД, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД е част от вертикално интегрирано предприятие (ВИП), което включва:

- „Български енергиен холдинг“ ЕАД (БЕХ ЕАД) с ЕИК 831373560, със седалище и адрес на управление: гр. София 1000, район „Оборище“, ул. „Веслец“ № 16, в качеството му на собственик на 100% от капитала на група енергийни предприятия за пренос, производство и доставка на електрическа енергия, съставляващи негови части, в това число ЕСО ЕАД;

- „Национална електрическа компания“ ЕАД (НЕК ЕАД) с ЕИК 000649348, със седалище и адрес на управление: гр. София 1000, район „Оборище“, ул. „Триадица“ № 8, титуляр на лицензии с № Л-073-01 от 14.02.2001 г. за дейността производство на електрическа енергия от водноелектрически централи (ВЕЦ и ПАВЕЦ), № Л-147-13 от 17.12.2004 г. за обществена доставка на електрическа енергия, № Л-230-15 от 04.06.2007 г. за търговия с електрическа енергия, № Л-408-17 от 01.07.2013 г. за извършване на дейността доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция, допълнена с права и задължения за дейността „координатор на специална балансираща група“ с Решение № И1-Л-408 от 29.01.2014 г. Капиталът на НЕК ЕАД е 100 % собственост на БЕХ ЕАД.

Асоциирани и съвместно контролирани предприятия на НЕК ЕАД са „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД с ЕИК 130020522, със седалище и адрес на управление: гр. София 1505, район Оборище, бул. „Ситняково“ № 48, ет. 9 (27 % участие в капитала според Годишен финансов отчет за 2013 г.) и „Хидроенергийна Компания ГОРНА АРДА“ АД (30 % от капитала според Годишен финансов отчет за 2013 г.).

- „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД с ЕИК 106513772, със седалище и адрес на управление: област Враца, община Козлодуй, гр. Козлодуй 3320, титуляр на лицензии № Л-049-03 от 11.12.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ и № Л-216-15 от 18.12.2006 г. за дейността „търговия с електрическа енергия“, чийто капитал е 100 % собственост на БЕХ ЕАД.

„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД е едноличен собственик на капитала на „ВЕЦ Козлодуй“ ЕАД с ЕИК 106588180, със седалище и адрес на управление: област Враца, община Козлодуй, гр. Козлодуй 3321, дейността на което съгласно чл. 39, ал. 4, т. 1 от ЗЕ не подлежи на лицензиране и на „АЕЦ Козлодуй - Нови мощности“ ЕАД с ЕИК 202058513, със седалище и адрес на управление: област Враца, община Козлодуй, гр. Козлодуй 3321, ж.к. площадка АЕЦ – Козлодуй, което не произвежда електрическа енергия и съответно не е подало заявление за лицензия за тази дейност;

- „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, с ЕИК123531939, със седалище и адрес на управление: област Стара Загора, община Раднево, с. Ковачево 6265, титуляр на лицензия № Л-091-01 от 21.02.2001 г. за дейността производство на електрическа енергия, чийто капитал е 100 % собственост на БЕХ ЕАД.

„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД е едноличен собственик на капитала на „ТЕЦ Марица изток 2 (9 и 10)“ ЕАД с ЕИК 202249080, със седалище и адрес на управление: област Стара Загора, община Раднево, с. Ковачево 6265, което не произвежда електрическа енергия и на което не е издавана лицензия за тази дейност.

Изпълнено е и изискването на чл. 81и, ал. 1 от ЗЕ, тъй като другите дъщерни дружества на ВИП, изпълняващи функциите по производство или доставка, нямат пряко или непряко участие в капитала на независимия преносен оператор и ЕСО ЕАД няма участие в дъщерни дружества от ВИП, изпълняващи дейности по доставка или производство на електрическа енергия.

2. Изпълнено е изискването на чл. 81д, ал. 2 от ЗЕ, (транспонирано от чл. 20, §1, изречение второ от Директива 2009/72/ЕО), съгласно които Управителният съвет на независимия преносен оператор следва да е компетентният орган, който взема решенията, свързани с текущите дейности на оператора, управлението на мрежата и дейностите, необходими за изготвяне на 10-годишния план за развитие на мрежата.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 81г от ЗЕ и чл. 22 от Директива 2009/72/ЕО операторът на преносната мрежа е разработил Десетгодишен план за развитие на преносната електрическа мрежа за периода 2015 г. – 2024 г. (Приложение № 5), ведно с всички свързани с него документи по приемането му от Управителния съвет на дружеството и проведените консултации от дружеството). Планът е разработен в съответствие със законовите изисквания, същият е консултиран със заинтересованите страни на проведената от дружеството на 05.03.2015 г. публична консултация и е съобразен с предстоящите изменения в производството, доставките, потреблението и обмена с други държави. Взети са предвид и инвестиционните планове за регионални мрежи и мрежи на територията на Европейския съюз. В Десетгодишния план за развитие ЕСО ЕАД е предвидило инвестиции за инфраструктурата за пренос на електрическа енергия.

С представения за одобрение Десетгодишен план за развитие на преносната електрическа мрежа за периода 2015 г. – 2024 г. е изпълнено изискването на чл. 81г от ЗЕ и чл. 22 от Директива 2009/72/ЕО, с което на заинтересованите лица е представена основната инфраструктура за пренос, която се предвижда за изграждане, разширяване, реконструкция и модернизация през следващите 10 години. Програмата съдържа всички инвестиции, за които е взето решение и са определени новите инвестиции, които трябва да бъдат направени през следващите три години, както и график за изпълнение на инвестиционните проекти.

Комисията установи, че решенията, свързани с управлението на мрежата и с дейностите, необходими за изготвянето на Десетгодишния план за развитие на мрежата се вземат самостоятелно от УС на оператора, без да се иска разрешение или да има каквато и да е друга възможност на вертикално интегрираното предприятие да влияе върху решението на УС, в изпълнение на чл. 81д, ал. 2 ЗЕ и чл. 20, §1, изречение второ от Директива 2009/72/ЕО.

Това е видно от чл. 27, т. 1 от Устава на ЕСО ЕАД, съгласно който Управителният съвет взема решенията, свързани с текущите дейности на оператора на електропреносната мрежа, управлението на мрежата и дейностите, необходими за изготвяне на 10-годишния план за развитие на мрежата. Хипотезите, в които не следва да се засягат решенията на НС, са изведени в отделни точки, а именно в чл. 27, т. 2, 3 и сл. от Устава, т. е. правомощието на УС за дейностите по изготвянето на Десетгодишния план е изключително негово и не е обвързано с правомощия на НС.

В потвърждение на горното е и фактът, че Десетгодишният план е предоставен за одобрение в КЕВР, придружен с Препис-извлечение от Протокол № 5 от 06.03.2015 г. от заседание на УС на ЕСО ЕАД, с което е одобрен Десетгодишен план за развитие на преносната електрическа мрежа за периода 2015 г. – 2024 г., като НС не е вземал решение по проекта на плана.

В ЗЕ и в Устава на ЕСО ЕАД са предвидени гаранции за независимост на преносния оператор от вертикално интегрираното предприятие по отношение развитието на електропреносната мрежа и приемането на инвестиционните планове и планираните ремонтни дейности. ВИП не определя пряко или непряко конкурентното поведение на оператора по отношение на текущите му дейности и управлението на мрежата или по отношение на дейностите, необходими за изготвянето на 10-годишния план за развитие на мрежата, в съответствие с чл. 81и, ал. 2 от ЗЕ.

Съгласно чл. 27, т. 2 от Устава на ЕСО ЕАД, решенията по отношение на активи, необходими за функционирането, поддръжката или развитието на преносната мрежа се вземат самостоятелно от УС и независимо от вертикално интегрираното предприятие. Решенията, свързани с управление на мрежата и изготвянето на бизнес плана на дружеството, също са от компетентността на УС.

Планираните инвестиции, в т.ч. и планове за развитие на мрежата, се съдържат в бизнес плана на дружеството, който се разработва за период от пет години. В бизнес плана подробно се разработва инвестиционната и ремонтната програма на дружеството, със съответната прогнозна структура и обем на разходите по години и подробна обосновка на размера, начина на финансиране и сроковете на всички планирани инвестиции. В бизнес плана се съдържа и обосновка на необходимостта от извършване на всяка от предвидените в него инвестиции.

Надзорният съвет взема решения по въпроси, свързани с одобряването на бизнес плана, по предложение на Управителния съвет (чл. 27, т. 4 от Устава), но в рамките на своята компетентност съгласно чл. 81е, ал.1 от ЗЕ, като няма правомощия да взема решения по отношение на активите, необходими за функционирането, поддръжката или развитието на преносната мрежа.

Разработеният бизнес план подлежи на задължително одобрение от националния регулаторен орган. Актуализирането на бизнес плана в рамките на срока му на действие се извършва с решение на националния регулатор по предложение на преносния оператор.

3. Изпълнено е изискването за независимост по чл. 81д, ал. 3, ал. 4, ал. 5, ал. 6 и ал. 7 от ЗЕ (чл. 19 от Директива 2009/72/ЕО), а именно членовете на Управителния съвет на независимия преносен оператор да се избират и освобождават от Надзорния съвет; Надзорният съвет незабавно да изпраща на Комисията решенията за избор, както и информация за условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, условията на работа, включително възнагражденията, съответно решенията за предсрочно освобождаване, заедно с мотивите към тях; решенията да пораждаат действие, ако в срок три седмици от уведомяването, но не по-кратък от срока за обжалване по ал. 7, Комисията не възрази срещу тях.

Тези задължения са инкорпорирани в разпоредбата на чл. 25, ал. 2 от Устава на дружеството: членовете на УС на ЕСО ЕАД се избират и освобождават от НС, за което НС изпраща на Комисията решенията за избор и информация за условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, условията на работа, вкл. възнагражденията, съответно решенията за предсрочно освобождаване, заедно с мотивите към тях. Предвидено е задължение за уведомяване на Комисията за решенията, които са свързани с избор на член на УС на независимия преносен оператор, както и за решенията за предсрочното освобождаване на член на УС на НПО след получаването му от лицето, което се освобождава.

С писмо вх. № Е-13-41-46 от 30.04.2014 г. ЕСО ЕАД е уведимило КЕВР за избора на членовете на Управителния съвет на дружеството, на основание чл. 81д, ал. 3 от ЗЕ. Видно от решения по т. III, т. 3 от Протокол от заседание на Надзорния съвет на ЕСО ЕАД от 17.04.2014 г. за членове на УС на дружеството са избрани следните лица: Димитър Николов Гъндев, Светлозар Стефанов Величков и Шишман Антонов Чаушев с мандат 3 години от датата на вписване в Търговския регистър (т.е. до 27.05.2017 г.). От представените данни и доказателства по чл. 98, ал. 2 от НЛДЕ относно избраните лица, е видно, че същите отговарят на изискванията на ЗЕ, поради което с решение по Протокол № 68 от 16.05.2014 г., т. 1, КЕВР не е възразила срещу решенията по Протокол от 17.04.2014 г. от заседание на НС на дружеството.

С писмо вх. № Е-13-41-126 от 28.11.2014 г. председателят на НС на ЕСО ЕАД е уведомил КЕВР за предсрочно освобождаване и избор на нови членове на УС на дружеството. Представени са и доказателства относно професионалната квалификация и независимостта от ВИП на новоизбраните членове на управителния орган.

Видно от решения по т. III.1. и т. III.2. от Протокол № 15 от 25.11.2014 г. от заседание на Надзорния съвет, като членове на Управителния съвет на дружеството са освободени Шишман Антонов Чаушев, Димитър Николов Гъндев и Светлозар Стефанов Величков, респективно са избрани – Иван Василев Йотов, Димитър Грудев Вълчанов и Милко Стоянов Милков. Мандатът на новите членове на УС е до 27.05.2017 г., съгласно решение по Протокол № 15 от 25.11.2014 г., т. III.3. Видно от представените писма за прекратяване на договорите за управление и контрол, правоотношенията с освободените членове на управителния орган на дружеството са прекратени на основание цитираните решения по т. III.1 и чл. 8.1.3. от договорите за управление и контрол, а по отношение на изпълнителния член и при хипотезата на чл. 9.1.8. от сключения с него договор. В законоустановения срок не са постъпили жалби от предсрочно освободените лица.

Видно от представените данни и доказателства по чл. 98, ал. 2 от НЛДЕ относно избраните лица, същите отговарят на изискванията на ЗЕ, поради което с решение по Протокол № 167 от 08.12.2014 г., т. 5, КЕВР не е възразила срещу решенията по Протокол № 15 от 25.11.2014 г. от заседание на НС на ЕСО ЕАД.

Гореизложеното се подкрепя от следните представени от дружеството документи:

Приложение № 6 - Препис на Протокол от заседание на Надзорния съвет на ЕСО ЕАД от 17.04.2014 г. за избор на членове на Управителния съвет;

Приложение № 7 - Препис на Протокол №15 от 25.11.2014 г. от заседание на Надзорния съвет за предсрочно освобождаване и избор на членове на УС;

Приложение № 8 - Копие на договора с Иван Василев Йотов - член на УС на ЕСО ЕАД, който регламентира условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, условията на работа, включително възнагражденията;

Приложение № 9 - Копие на договора с Иван Василев Йотов като изпълнителен член на УС на ЕСО ЕАД;

Приложение № 10 - Копие на договора с Димитър Грудев Вълчанов - член на УС на ЕСО ЕАД, който регламентира условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, условията на работа, включително възнагражденията;

Приложение № 11 - Копие на договора с Милко Стоянов Милков - член на УС на ЕСО ЕАД, който регламентира условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, условията на работа, включително възнагражденията;

Приложение № 12 – Препис-извлечение на решение по Протокол № 68 от 16.05.2014 г., т. 1., на КЕВР;

Приложение № 13 - Препис-извлечение на решение по Протокол № 167 от 08.12.2014 г., т. 5., на КЕВР.

Изпълнено е изискването на чл. 81д, ал. 5 от ЗЕ, а именно: членовете на управителния съвет на независимия преносен оператор да не заемат професионален пост или отговорна длъжност, да нямат икономически интереси или делови отношения, пряко или непряко, с която и да е друга част от вертикално интегрираното предприятие или с негови акционери, притежаващи контролен пакет от акции; да нямат интереси или да не получават финансови облаги, пряко или непряко, от която и да е част от вертикално интегрираното предприятие; да получават възнаграждение, което не зависи от дейностите или резултатите на вертикално интегрираното предприятие, различни от тези на оператора на преносна мрежа.

В подкрепа на горното са представени декларации от лицата, избрани за членове на Управителния съвет на дружеството, отговарящи на изискванията за мнозинство, изискуеми съгласно националното законодателство, а именно декларации по чл. 98, ал. 2, т. 5 от НЛДЕ:

Приложение № 14 - Копие от Декларация от Иван Василев Йотов;

Приложение № 15 - Копие от Декларация от Димитър Грудев Вълчанов;

Приложение № 16 - Копие от Декларация от Милко Стоянов Милков.

Комисията потвърждава, че е спазено изискването мнозинството от членовете на УС на ЕСО ЕАД да са лица, които в срок три години преди назначаването им не са заемали професионален пост или отговорна длъжност, не са имали интереси или делови отношения, пряко или непряко, с вертикално интегрираното предприятие или с която и да е част от него, различна от оператора на преносната мрежа, или с негови акционери, притежаващи контролен пакет от акции. Останалите членове на УС са лица, които за период най-малко 6 месеца преди назначаването им не са упражнявали управленска или друга подобна дейност във вертикално интегрираното предприятие, в изпълнение на разпоредбата на чл. 81д, ал. 6 от ЗЕ.

Тези изисквания към членовете на УС са въведени в чл. 25, ал. 5 от Устава на дружеството. В подкрепа на горното са представени декларации от лицата, избрани за членове на УС на дружеството, отговарящи на изискванията за мнозинство, изискуеми съгласно НЛДЕ - декларации по чл. 98, ал. 2, т. 4 от наредбата:

Приложение № 17 - Копие на Декларация от Иван Василев Йотов;

Приложение № 18 - Копие на Декларация от Димитър Грудев Вълчанов;

Приложение № 19 - Копие на Декларация от Милко Стоянов Милков.

ЕСО ЕАД е представило автобиографии на членовете на УС съгласно чл. 98, ал. 2, т. 3 от НЛДЕ. С писмо вх. № Е-13-41-122 от 26.02.2015 г. е представена декларация от изпълнителния директор на дружеството в уверение на това, че не са налице лица, освен изпълнителния член на Управителния съвет, които докладват директно на членовете на УС на НПО по въпроси, свързани с експлоатацията, поддръжката и развитието на електропреносната мрежа.

Приложение № 20 - Автобиография на г-н Иван Василев Йотов - изпълнителен член на УС;

Приложение № 21 - Автобиография на Димитър Грудев Вълчанов - член на УС;

Приложение № 22 - Автобиография на Милко Стоянов Милков - член на УС;

Приложение № 23 - Декларация от изпълнителния директор на дружеството, в уверение на това, че не са налице лица, които докладват директно на членовете на УС на НПО по въпроси, свързани с експлоатацията, поддръжката и развитието на мрежата.

Предвид изискването по чл. 81д, ал. 6 от ЗЕ, Комисията е извършила допълнително проучване с оглед проверка на някои декларираны обстоятелства, при което е установено следното:

По отношение на Иван Василев Йотов се установи, че в последните три години същият е бил служител в ЕСО ЕАД. Видно от извършена проверка в ТР към АВ, лицето не

участва в управлението и не притежава дялове от капитала на търговски дружества от ВИП и няма данни да участва чрез притежаване на акции или чрез заемане на професионален пост или отговорна длъжност, както и да е имало интереси или делови отношения с ВИП или с която и да е част от него. По отношение на Димитър Грудев Вълчанов се установи, че в последните три години същият е упражнявал дейност като адвокат. Видно от извършена проверка в ТР към АВ, лицето е притежавало дялове от капитала на търговско дружество, което не осъществява конкурентна на ЕСО ЕАД дейност и няма данни да участва чрез притежаване на акции или чрез заемане на професионален пост или отговорна длъжност, както и да е имало интереси или делови отношения с вертикално интегрираното предприятие или с която и да е част от него. По отношение на Милко Стоянов Милков се установи, че лицето не участва в управлението и не притежава дялове от капитала на търговски дружества, включително и от ВИП и няма данни да участва чрез притежаване на акции или чрез заемане на професионален пост или отговорна длъжност, както и да е имало интереси или делови отношения, с вертикално интегрираното предприятие или с която и да е част от него.

Предвид гореизложеното КЕВР приема, че е удостоверено съответствието с изискванията на чл. 81д, ал. 5 и ал. 6 от ЗЕ.

Във връзка с постъпилото становище С(2015) 3858 final от 03.06.2015 г. и забележките от Европейската комисия относно необходимостта от допълнително изследване за изпълнение изискванията за независимост на чл. 19, параграф 3 и параграфи 4-8 от Директива 2009/72/ЕО по отношение на изпълнителното ръководство и на лицата, пряко отговарящи за управлението на оператора на преносна система, КЕВР с писмо изх. № Е-04-11-1 от 26.06.2015 г. е изисквала от ЕСО ЕАД да представи становище, информация и относими актуални документи. Въз основа на анализа на постъпилите с писмо с вх. № Е-04-11-1 от 08.07.2015 г. данни и писмени доказателства се установи следното:

Съгласно разпоредбите на Търговския закон и Устава на ЕСО ЕАД изпълнителният член на Управителния съвет управлява и представлява дружеството и организира дейността му. Той е и единственото лице, което докладва на останалите членове на УС по въпросите, свързани с експлоатацията, поддръжката и развитието на мрежата.

В дружеството липсват правила относно реда и начина за докладване на изпълнителното ръководство на дружеството. При отчитане на организационната структура на ЕСО ЕАД, йерархичната подчиненост и произтичащото задължение за докладване на определено лице са уредени в длъжностните характеристики на съответните служители.

Въз основа на представената актуална организационна структура и подробна информация относно отговорностите на служителите, които докладват пряко на изпълнителното ръководство на дружеството, съгласно утвърдена от изпълнителния директор длъжностна характеристика, се установиха следните лица на съответните длъжности, които докладват на изпълнителното ръководство, като отговарящи за изпълнението на основните дейности на ОПС, а именно: заместник-изпълнителен директор, директор на дирекция „Измерване и информационни и комуникационни технологии“, директор на дирекция „Експлоатация и ремонт на преносната мрежа“, Главен инженер, директор на дирекция „Централно диспечерско управление“ и ръководител управление „Главен диспечер“. След проучване на представените съгласно изискванията на чл. 98, ал. 2, т. 3, т. 4 и т. 5 от НЛДЕ автобиографии, трудови договори, документи за образованието и квалификацията на лицата и документи, удостоверяващи професионалната им компетентност и независимост, включително подписаните от тези лица декларации, **Комисията потвърждава, че по отношение на лицата, които докладват директно на изпълнителния член на управителния съвет на ЕСО ЕАД по въпроси, свързани с експлоатацията, поддръжката и развитието на мрежата е удостоверено съответствието с изискванията на чл. 81д, ал. 9, във връзка с ал. 5 и ал. 6 от ЗЕ (чл. 19, параграфи 3 и 4-7 от Директива 2009/72/ЕО).**

КЕВР приема също, че са изпълнени изискванията на чл. 19, параграфи 4 и 5 от Директива 2009/72/ЕО, а именно, че служителите на ЕСО ЕАД не заемат професионален пост или отговорна длъжност, нямат икономически интереси или делови отношения, пряко или непряко, с която и да е друга част от вертикално интегрираното предприятие или с негови акционери, притежаващи контролен пакет от акции; нямат интереси или не получават финансови облаги, пряко или непряко, от която и да е част от вертикално интегрираното предприятие; получават възнаграждение, което не зависи от дейностите или резултатите на вертикално интегрираното предприятие, различни от тези на оператора на преносна мрежа. За доказване на тези обстоятелства са представени подписани от служителите декларации по чл. 98, ал. 2, т. 4 от НЛДЕ. В допълнение, всички служители на дружеството са се задължили с подписани допълнителни споразумения в трудовите си договори, да не допускат конфликт на интереси, като не сключват трудови или граждански договори със субекти, осъществяващи дейност по производство и доставка на електрическа енергия, с БЕХ ЕАД или други дъщерни дружества в рамките на ВИП, както и да опазват търговската тайна, станала им известна при изпълнение на служебните им задължения.

Горното се доказва от следните документи:

Приложение № 24 – Автобиография и документи за образованието и квалификацията на Румен Пешев – заместник-изпълнителен директор;

Приложение № 25 – Автобиография и документи за образованието и квалификацията на Тони Иванов – директор на дирекция „Измерване и информационни и комуникационни технологии“;

Приложение № 26 – Автобиография и документи за образованието и квалификацията на Лъчезар Димитров – директор на дирекция „Експлоатация и ремонт на преносната мрежа“;

Приложение № 27 – Автобиография и документи за образованието и квалификацията на Пламен Герджиков – директор на „Централно диспечерско управление“;

Приложение № 28 – Автобиография и документи за образованието и квалификацията на Иван Стоянов – ръководител управление „Главен диспечер“;

Приложение № 29 – Копие на трудов договор на Румен Пешев;

Приложение № 30 – Копие на трудов договор на Тони Иванов;

Приложение № 31 – Копие на трудов договор на Лъчезар Димитров;

Приложение № 32 – Копие на трудов договор на Пламен Герджиков;

Приложение № 33 – Копие на трудов договор на Иван Стоянов;

Приложение № 34 – Копие на декларация по чл. 98, ал. 2, т. 4 и т. 5 от НЛДЕ от Румен Пешев;

Приложение № 35 – Копие на декларация по чл. 98, ал. 2, т. 4 и т. 5 от НЛДЕ от Тони Иванов;

Приложение № 36 – Копие на декларация по чл. 98, ал. 2, т. 4 и т. 5 от НЛДЕ от Лъчезар Димитров;

Приложение № 37 – Копие на декларация по чл. 98, ал. 2, т. 4 и т. 5 от НЛДЕ от Пламен Герджиков;

Приложение № 38 – Копие на декларация по чл. 98, ал. 2, т. 4 и т. 5 от НЛДЕ от Иван Стоянов;

Приложение № 39 – Копия на декларации по чл. 98, ал. 2, т. 4 от НЛДЕ от служителите на ЕСО ЕАД.

4. Изпълнено е изискването за независимост по чл. 81е, ал. 2 и ал. 3, във връзка с чл. 81д, ал. 3, ал. 4, ал. 5, ал. 6, изречение първо (чл. 19 от Директива 2009/72/ЕО), а именно членовете на Надзорния съвет на независимия преносен оператор се избират от общото събрание на акционерите; решението на общото събрание на акционерите поражда действие, ако в срок до три седмици от уведомяването комисията не възрази срещу избора на половината минус един от членовете на надзорния съвет на основанието, решенията да пораждат действие, ако в срок от три седмици от

уведомяването, но не по-кратък от срока за обжалване по ал. 7, комисията не възрази срещу тях; членовете на надзорния съвет да не заемат професионален пост или отговорна длъжност, да нямат икономически интереси или делови отношения, пряко или непряко, с която и да е друга част от вертикално интегрираното предприятие или с негови акционери, притежаващи контролен пакет от акции; да нямат интереси или да не получават финансови облаги, пряко или непряко, от която и да е част от вертикално интегрираното предприятие; да получават възнаграждение, което не зависи от дейностите или резултатите на вертикално интегрираното предприятие, различни от тези на оператора на преносна мрежа; мнозинството от членовете на надзорния съвет са лица, които в срок три години преди назначаването им не са заемали професионален пост или отговорна длъжност, не са имали интереси или делови отношения, пряко или непряко, с вертикално интегрираното предприятие или с която и да е част от него, различна от оператора на преносната мрежа, или с негови акционери, притежаващи контролен пакет от акции.

Членовете на Надзорния съвет на ЕСО ЕАД се избират от общото събрание на акционерите съгласно изискванията на българското законодателство. Изборът на членовете на НС е в съответствие с избора от РБ модел на НПО като част от вертикално интегрирано предприятие и действащото българско законодателство по отношение формирането и дейността на органите на такова предприятие (разпоредбите на Търговския закон, ТЗ). Съгласно чл. 221, т. 4 от ТЗ, Общото събрание избира и освобождава членовете на НС. Съгласно чл. 81е, ал. 2 от ЗЕ, членовете на НС на НПО се избират от общото събрание на акционерите, в случая от БЕХ ЕАД.

Съгласно чл. 242 от ТЗ, НС не може да участва в управлението на дружеството, а представлява дружеството само в отношенията с УС. Чл. 236 от ТЗ урежда възможността в Устава на акционерното дружество да се предвиди определени сделки да се сключват след предварително разрешение на НС. Такива ограничения може да постави и НС.

Надзорният съвет се състои от 3 лица, като Комисията е уведомена за избора с писмо вх. № Е-13-41-46 от 30.04.2014 г. Видно от решения по т. I.1.5. от Протокол № 12-2014г. от 18.03.2014г. от заседание на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД за членове на НС на ЕСО ЕАД са избрани следните лица: Северин Стефанов Въртигов, Сава Драганов Савов и Андрей Стефанов Живков с мандат 3 години от датата на вписване в Търговския регистър (т.е. до 27.05.2017 г.). Видно от представените данни и доказателства по чл. 98, ал. 2 от НЛДЕ относно избраните лица, същите отговарят на изискванията на ЗЕ, поради което с решение по Протокол № 68 от 16.05.2014 г., т. 1., КЕВР не е възразила срещу решенията, взети от Съвета на директорите на БЕХ ЕАД, като изискванията за независимост се прилагат по отношение на Андрей Стефанов Живков, представляващ половината минус един от членовете на НС.

С писмо вх. № Е-04-01-2 от 05.02.2015 г. изпълнителният директор на БЕХ ЕАД е уведомил Комисията за освобождаване и избор на нов член на НС на ЕСО ЕАД. Представени са и доказателства относно професионалната квалификация и независимостта от ВИП на новоизбрания член на НС.

Видно от решения по т. I.2 от Протокол № 6-2015 от 29.01.2015 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД, Андрей Стефанов Живков е освободен като член на НС и е прекратен договорът му за управление и контрол, като за нов член на НС е избран Костадин Василев Язов с мандата на останалите членове на НС, т.е. до 27.05.2017 г. Като мотиви за вземане на решението за освобождаване на члена на НС на дружеството са посочени осигуряване на приемственост и отчитане на текущата процедура за сертифициране на ЕСО ЕАД като независим преносен оператор.

Представени са писмени доказателства, видно от които на Андрей Стефанов Живков лично са били връчени писмо-предизвестие за прекратяване на Договора му за управление и контрол № РД-ЛС-НС-ЕСО-3 от 24.03.2014 г. на основание т. 7.1.3. от същия и препис - извлечение от Протокол № 6-2015 от 29.01.2015 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД, по

т. I.2.1. В КЕВР е постъпила жалба от лицето срещу предсрочното му освобождаване като член на НС на ЕСО ЕАД. С Решение № Ж-8 от 26.02.2015 г. Комисията е прекратила административното производство по жалбата, тъй като същата е преценена като неоснователна, както и поради липсата на съмнение относно основанията за предсрочното освобождаване на лицето като член на Надзорния съвет.

Предвид разпоредбите на чл. 81е, ал. 2 и ал. 3 от ЗЕ, КЕВР е извършила проучване за съответствие с изискванията за независимост по отношение на члена на НС – Костадин Василев Язов, за което лицето е подписало приложени декларации, с които е декларирано, че отговаря на изискванията на чл. 81д, ал. 5 и ал. 6 от ЗЕ. Видно от същите и от автобиографията на това лице, както и от извършена проверка в ТР към АВ, е установено, че в последните три години няма данни лицето да е участвало в управлението на търговски дружества, осъществяващи свързана или конкурентна на ЕСО ЕАД основна дейност, че няма данни да е участвало чрез притежаване на акции или чрез заемане на професионален пост или отговорна длъжност, както и да е имало интереси или делови отношения с вертикално интегрираното предприятие или с която и да е част от него.

Предвид представените данни и доказателства, КЕВР с решение по Протокол № 31 от 26.02.2015 г., т. 2., не е възразила срещу решения по т. I.2. от Протокол № 6-2015 от 29.01.2015 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД, с което като член на НС предсрочно е освободен Андрей Стефанов Живков и като член на НС е избран Костадин Василев Язов, спрямо когото се прилагат изискванията за независимост като лице, представляващо половината минус един от членовете на НС.

След нотифициране на проекта на решение от 17.03.2015 г. на КЕВР за сертифициране на ЕСО ЕАД като независим преносен оператор, е настъпила промяна в членовете на НС на дружеството. С писмо с вх. № Е-04-01-3 от 14.04.2015 г. изпълнителният директор на БЕХ ЕАД е уведомил Комисията за освобождаване и избор на нов член на НС на ЕСО ЕАД. Представени са и доказателства относно професионалната квалификация и независимостта от ВИП на новоизбрания член на НС.

Видно от решения по т. I.1.1. и т. I.1.2. от Протокол № 17-2015 от 07.04.2015 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД, като член на Надзорния съвет на ЕСО ЕАД е освободен Сава Драганов Савов и е избран Пламен Георгиев Радонов с мандата на останалите членове на НС, т.е. до 27.05.2017 г. Видно от представеното Споразумение за прекратяване на договор № РД-ЛС-НС-ЕСО-2 от 24.03.2014 г. с член на Надзорния съвет на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД правоотношенията между Сава Драганов Савов и ЕСО ЕАД са прекратени по взаимно съгласие на основание чл. 7.1.1. от цитирания договор.

Предвид разпоредбите на чл. 81е, ал. 2 и ал. 3 от ЗЕ, КЕВР е извършила проучване за съответствие с изискванията за независимост по отношение на члена на НС – Пламен Георгиев Радонов, за което лицето е подписало приложени декларации, с които е декларирано, че отговаря на изискванията на чл. 81д, ал. 5 и ал. 6 от ЗЕ. Видно от същите и от автобиографията на това лице, както и от извършена проверка в ТР към АВ, е установено, че в последните три години няма данни лицето да е участвало в управлението на търговски дружества, осъществяващи свързана или конкурентна на ЕСО ЕАД основна дейност, че няма данни да е участвало чрез притежаване на акции или чрез заемане на професионален пост или отговорна длъжност, както и да е имало интереси или делови отношения с вертикално интегрираното предприятие или с която и да е част от него.

Предвид представените данни и доказателства, КЕВР с решение по Протокол № 78 от 05.05.2015 г., т. 1, не е възразила срещу решения по т. I.1.1. и т. I.1.2. от Протокол № 17-2015 от 07.04.2015 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД, с което като член на НС предсрочно е освободен Сава Драганов Савов и е избран Пламен Георгиев Радонов.

Като доказателства за гореизложеното са приложени:

Приложение № 40 - Копие на договора със Северин Стефанов Въртигов - член на НС, който регламентира условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, условията на работа, включително възнагражденията;

Приложение № 41- Копие на договора със Сава Драганов Савов - член на НС, който регламентира условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, условията на работа, включително възнагражденията;

Приложение № 42- Копие на договора с Андрей Стефанов Живков - член на НС, който регламентира условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, условията на работа, включително възнагражденията;

Приложение № 43 - Копие на договора с Костадин Василев Язов - член на НС, който регламентира условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, условията на работа, включително възнагражденията;

Приложение № 44 - Копие от декларации от Костадин Василев Язов - представляващ половината минус един от членовете на НС на ЕСО ЕАД в уверение на това, че отговаря на изискванията на чл. 81д, ал. 5 и ал. 6 от ЗЕ;

Приложение № 45 - Препис на Протокол № 12-2014 г. от 18.03.2014 г., т. I.1. от заседание на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД;

Приложение № 46 -Препис на Протокол № 6-2015 от 29.01.2015 г., т. I.2. от заседание на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД;

Приложение № 47 - Препис-извлечение на решение по Протокол № 68 от 16.05.2014 г., т. 1. на КЕВР;

Приложение № 48 - Препис-извлечение на решение по Протокол № 31 от 26.02.2015 г., т. 2. на КЕВР.

Приложение № 49 - Копие на договора с Пламен Георгиев Радонов - член на НС, който регламентира условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, условията на работа, включително възнагражденията;

Приложение № 50 - Копие от декларации от Пламен Георгиев Радонов - представляващ половината минус един от членовете на НС на ЕСО ЕАД в уверение на това, че отговаря на изискванията на чл. 81д, ал. 5 и ал. 6 от ЗЕ;

Приложение № 51– Препис на Протокол № 17-2015 от 07.04.2015 г., т. I.1.1. и т. I.1.2. от заседание на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД;

Приложение № 52 - Препис-извлечение на решение по Протокол № 78 от 05.05.2015 г., т. 1. на КЕВР.

Съгласно чл. 81а, ал. 7 от ЗЕ, условията и редът за сертифициране на оператори на преносни мрежи се определят с наредбата по чл. 60 от закона - НЛДЕ. В НЛДЕ, като достатъчно доказателство за изпълнение на изискванията на независимост по отношение членовете на Управителния и на Надзорния съвет е предвидено представянето на автобиографии и декларации от лицата, доколкото КЕВР не разполага с други нормативноустановени по българското законодателство правомощия за извършване на разследване на посочените в същите данни.

Извършена е проверка в ТР към АВ, данните от които са публични, относно декларираните обстоятелства в декларациите и посочените данни в автобиографиите на членовете на УС на дружеството и на членовете на НС на ЕСО ЕАД. Относно заявените от членовете на УС на ЕСО ЕАД обстоятелства в подадените от тях декларации може да се отбележи, че декларираните от лицата данни се потвърждават от справката в ТР. Относно заявените от член на НС на ЕСО ЕАД, представляващ половината минус един от членовете на НС, обстоятелства в подадените от него декларации, може да се отбележи, че декларираните данни се потвърждават от справката в ТР.

Съответните членове на управителните органи на дружеството, за които се прилагат изискванията за независимост, не са заемали професионален пост или отговорна длъжност в която и да е друга част от ВИП, отговаряща за дейностите по производство и доставка на

електрическа енергия в законоустановения срок преди избора им, както и няма данни да са имали интереси или делови отношения, с ВИП или с която и да е част от него. В този смисъл лицата са професионално независими съгласно разпоредбите на чл. 81д, ал. 5 и ал. 6 от ЗЕ.

Предвид гореизложеното, Комисията потвърждава, че изискванията по Закона за енергетиката за професионална независимост на членовете на управителния орган и на членовете на надзорния орган на ЕСО ЕАД са изпълнени.

5. Правомощията на общото събрание, на управителния и на надзорния орган на ЕСО ЕАД са разпределени в съответствие с Търговския закон и са изчерпателно посочени в Устава на дружеството, Правилника за дейността на Надзорния съвет (Приложение № 53) и Правилата за дейност на Управителния съвет на ЕСО ЕАД, приложени от дружеството (Приложение № 54).

Правомощията на едноличния собственик на капитала БЕХ ЕАД са регламентирани в чл. 20 от Устава на дружеството, като са съобразени с обема на компетентност на Общото събрание на акционерите, посочен в чл. 221 от ТЗ и по този начин са диференцирани от правомощията на НС и УС на ЕСО ЕАД, регламентирани в Устава на дружеството и правилниците за работа на дружествените органи.

Съгласно чл. 20, ал. 2, т. 5, т. 6 и т. 11 от Устава на дружеството, едноличният собственик на капитала избира и освобождава регистрираните одитори на дружеството, различни от одиторите на ВИП по смисъла на § 1, т. 3а от Допълнителните разпоредби на ЗЕ и на дружествата в него, одобрява годишния финансов отчет (ГФО) след заверка от регистриран одитор, взема решение за разпределяне на печалбата, за попълване на фонд „Резервен” и за изплащане на дивидент. В т. 13 се посочва, че, без да се засягат решенията на НС по чл. 24 от Устава, едноличният собственик на капитала осигурява своевременно на НПО достатъчни финансови ресурси за бъдещи инвестиционни проекти и/или за подмяна на съществуващи активи при обосновано и икономически целесъобразно искане от УС на дружеството.

В чл. 24, т. 1 от Устава като правомощия на НС са посочени такива по упражняване на общ надзор и контрол върху дейността на УС. Конкретните правомощия на НС за вземане на решения са изброени в чл. 24, т. 3 от Устава, включително решения, които могат съществено да повлияят върху стойността на активите на акционерите, както и по въпроси, свързани с одобряването на годишните и дългосрочни финансови планове на дружеството, или каквито и да било промени в тях.

В тази връзка следва да се има предвид чл. 27, т. 5 от Устава, в който като компетентност на УС е посочено, че УС осъществява инвестиционната политика на дружеството и приема решения за придобиването, управлението и разпореждането и други права върху недвижими имоти, които не са от изключителната компетентност на едноличния собственик или НС и само след приемане на решение от страна на НС, когато такова се изисква от закона или този Устав.

Съгласно чл. 26, ал. 3 от Устава на ЕСО ЕАД вътрешното разпределение и обемът на правото на управление и представителство се определят в Правилата за дейност на Управителния съвет. В приетите Правила конкретно са посочени правомощията на УС, съответно тези правомощия са разграничени от правомощията на НС на ЕСО ЕАД.

Съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 от Правилата, УС взема решения по всички действия и сделки, свързани с дейността на дружеството, надхвърлящи 100 000 лева без ДДС до 800 000 лева без ДДС, в т.ч. но не само за поемане на менителнични задължения; за обезпечаване на задължения на дружеството чрез учредяване на ипотека или залог върху дълготрайни активи на дружеството; за даване на обезпечение в полза на трети лица; за сключването на съдебна или извънсъдебна спогодба, с която се признават задължения на дружеството или се опрощава вземане на дружеството спрямо трети лица; за сделки по придобиване, управление

и разпореждане с дълготрайни активи. Решенията по въпросите до посочения праг са единствено от правомощията на УС на ЕСО ЕАД.

Съгласно чл. 6, ал. 3, т. 1 от Правилата, когато действията и сделките по чл. 6, ал. 1, т. 1 надхвърлят 800 000 лева без ДДС, което е съотносимо и със стойностния праг за възлагане на обществени поръчки за доставки и услуги, определен в чл. 45в, ал. 2, т. 6 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) – до 782 320 лв. без ДДС, УС приема с решение и предлага на НС за одобрение решението си, с което се произнася по тях. Следователно, в хипотезата на чл. 6, ал. 3, т. 1 от Правилата, решенията на УС относно заеми, кредити и уреждане на отношения в случай на спорове, над посочения праг, пораждаат действие само след предварително разрешение на НС.

Друг пример в тази насока е и клаузата на чл. 6, ал. 1, т. 22 от Правилата, съгласно която УС приема решения за стартиране, промяна, прекратяване на процедура, възлагане и изменение на договор за обществена поръчка по реда на ЗОП на стойност равна или по-висока от 100 000 лв. без ДДС до стойност по-ниска от 800 000 лева, която е съотносима и с праговете по чл. 45в, ал. 2, т. 6 от ЗОП. Приемането на решенията по чл. 6, ал. 1, т. 22 до посочения праг са единствено от правомощията на УС на преносния оператор и не е необходимо одобрение на тези решения от Надзорния съвет. Следователно, когато обществена поръчка е с прогнозна стойност равна или по-висока от праговете по чл. 45а, ал. 2, т. 6 от ЗОП, УС приема с решение и предлага на Надзорния съвет за одобрение решението си за стартиране на конкретна процедура за възлагане на обществената поръчка, т.е. решенията на УС за стартиране на конкретна обществена поръчка над посочения праг, пораждаат действие само след одобрение на НС.

Съгласно чл. 81е от ЗЕ, Надзорният съвет на НПО приема решенията, които могат съществено да повлияят върху стойността на активите на оператора на преносна мрежа, включително решенията, свързани с одобрението на годишните финансови планове, нивото на задлъжнялост на оператора на преносна мрежа и обвързващи общото събрание на оператора решения относно размера на дивидентите, които се разпределят между акционерите.

С оглед изпълнение на изискванията за независимост, посочени в чл. 81е и чл. 81ж, ал. 3 от ЗЕ, при осъществяване на правомощията на НС по чл. 24, т. 1, т. 3 и т. 5 от Устава, и в частност преценката дали даден въпрос може съществено да повлияе върху стойността на активите на акционерите в ЕСО ЕАД, **са предвидени следните критерии:**

В ЗЕ и Устава на ЕСО ЕАД е предвидено произнасяне на НС по въпроси, които могат съществено да повлияят върху стойността на активите на оператора на преносна мрежа, включително приемане на решения, свързани с одобрението на годишните финансови планове, нивото на задлъжнялост на оператора на преносна мрежа и обвързващи общото събрание на оператора решения относно размера на дивидентите, които се разпределят между акционерите.

С оглед оперативната самостоятелност на дейността на ЕСО ЕАД и адекватното функциониране на дружеството, в съответствие с корпоративната политика на едноличния собственик на капитала, е необходимо да бъдат определени стойностни прагове, които могат съществено да повлияят върху стойността на активите на оператора на преносна мрежа, в зависимост от които решенията се вземат от съответния орган на дружеството. При определяне на тези прагове, в Правилата за дейност на Управителния съвет са възприети обективни критерии, като по аналогия са взети предвид Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала и ЗОП.

Европейският законодател, в Директива 2004/18/ЕО от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки, която е транспонирана в ЗОП, е приел, че обществените поръчки на стойност над 782 320 лв. без ДДС за доставки и услуги и 9 779 000 лв. без ДДС за строителство са от значителен обществен интерес, поради което с оглед спазване на принципите на ЗОП за

публичност, прозрачност, свободна и лоялна конкуренция и недопускане на дискриминация е предвидено и тяхното задължително публикуване в „Официален вестник“ на Европейския съюз. С оглед горното, в чл. 6, ал. 3, т. 5 от Правилника за работата на Управителния съвет на ЕСО ЕАД е включено правомощие на УС да приема с решение и да предлага на НС за одобрение всяко решение за стартиране, промяна, прекратяване на процедура, възлагане и изменение на договор за обществена поръчка по реда на ЗОП на стойност равна или по-висока от 100 000 лв. без ДДС до стойност по-ниска от 800 000 лева, която стойност е съотносима с прогнозна стойност равна или по-висока от праговете по чл. 45в, ал. 2, т. 6 от Закона за обществените поръчки, а именно над 782 320 лв. без ДДС за доставки и услуги и 9 779 000 лв. без ДДС за строителство.

Посочените в Правилника за дейността на Надзорния съвет на ЕСО ЕАД правомощия на НС са в съответствие с правомощията, съгласно чл. 24 от Устава на дружеството и неговите правомощия, свързани с компетентността на едноличния собственик на капитала, съгласно ЗЕ.

Предвид гореизложеното и факта, че правомощията на НС са в съответствие с българско законодателство с оглед двустепенната система на управление на ЕСО ЕАД и че НС може да предлага обвързващи за едноличния собственик на капитала решения, може да се направи изводът, че приетият праг на същественост за някои сделки /надхвърлящи 800 000 лева/, при които се изисква одобрение от НС на решенията на УС, е адекватен и съизмерим с размера на стойностите на праговете, както по ЗОП, така и с тези по европейското законодателство в областта.

В този смисъл е изпълнено и изискването на чл. 81ж, ал. 3 от Закона за енергетиката (чл. 20, във връзка с чл. 17, т. 1 от Директива 2009/72/ЕО), че без да се засягат решенията на надзорния орган съгласно чл. 81е, ал. 1 от закона, НПО има право да взема решения независимо от вертикално интегрираното предприятие по отношение на активи, необходими за функционирането, поддръжката или развитието на преносната мрежа, както и правомощия да предлага обвързващи общото събрание решения относно набиране на средства на капиталовия пазар чрез заем или увеличаване на капитала.

Въпреки това, КЕВР счита, че на ЕСО ЕАД следва да бъде дадена препоръка, а именно: да предприеме действия за сезиране на едноличния собственик на капитала на дружеството – БЕХ ЕАД, за изменение на Устава на дружеството по отношение правомощията на Управителния съвет и Надзорния съвет с оглед осигуряване изпълнение на изискванията за независимост по чл. 81е и чл. 81ж, ал. 3 от Закона за енергетиката, по отношение прага на същественост, който да бъде ясно определен в Устава.

6. Комисията удостоверява, че е изпълнено изискването за независимост по чл. 81ж, ал. 1 от ЗЕ (чл. 17, т. 1 от Директива 2009/72/ЕО) независимият преносен оператор на преносна мрежа да разполага с всички човешки, технически, физически и финансови ресурси, необходими за изпълнение на задълженията за извършване на дейността по пренос на електрическа енергия.

По отношение изпълнението на това изискване относно осигурен достатъчен човешки ресурс за изпълнение на задълженията на ЕСО ЕАД, дружеството е представило данни за организационната си структура (утвърдена структура, функции и отношения между отделните звена), за образованието и квалификацията на наетия ръководен персонал, за числеността и квалификацията на персонала, за сключените трудови договори, съгласно чл. 98, ал. 2, т. 7 от НЛДЕ, а именно:

Приложение № 55- Описание на организационната структура на ЕСО ЕАД;

Приложение № 56- Справка за числеността, квалификацията на персонала и за сключените трудови договори в ЕСО ЕАД към 01.08.2014 г. и актуална справка– поименен

списък на служителите на дружеството към 11.03.2015 г., и за наети лица по граждански договори към 11.03.2015 г. От предоставените справки е видно, че дружеството разполага с необходимия брой квалифициран персонал в Централно управление, в отделните структурни звена и в експлоатационните райони.

В изпълнение изискването на чл. 98, ал. 2, т. 8 от НЛДЕ ЕСО ЕАД е представило и декларация от изпълнителния член на Управителния съвет, че дружеството не наема и не предоставя персонал от и за други части на вертикално интегрираното предприятие - Приложение № 57;

Приложение № 58- Заповед № ЦУ-1070 от 23.10.2014г. на изпълнителния директор на ЕСО ЕАД за утвърждаване на нов образец на трудов договор;

Приложение № 59 - Образец на трудов договор.

6.1. С оглед обективна преценка на гореизложените данни е извършена проверка, като от ЕСО ЕАД е изискано да представи допълнителни доказателства относно изпълнение на изискванията на чл. 81ж, ал. 4 и ал. 10 (Независимият преносен оператор и която и да е друга част от вертикално интегрираното предприятие, изпълняващо дейности по доставка или производство на електрическа енергия, ползват самостоятелни системи или оборудване за информационни технологии, помещения и системи за сигурност по отношение на достъпа до тях, както и различни консултанти или външни изпълнители за системи или оборудване за информационни технологии и системи за сигурност по отношение на достъпа), във връзка с ал. 1 и ал. 2 от ЗЕ: поименна справка за служителите на ЕСО ЕАД с посочване на съответната длъжност за Централно управление, за административните звена и за експлоатационните райони; поименна справка за наети от дружеството лица, вкл. по граждански договори; информация относно системите и оборудването за информационни технологии, както и системи за сигурност по отношение достъпа до тях; информация /справка/ относно сключени договори с външни изпълнители или консултанти за системи или оборудване за информационни технологии и системи за сигурност /по отношение на достъпа до тях/, включваща посочване на лицата, с които са сключени, предмет на договора и съответната система или оборудване, информация за наличие на клауза за конфиденциалност и такава, че тези контрагенти няма и не изпълняват същите услуги за ВИП или други негови части; информация относно ползваните правни, счетоводни и информационни услуги – справка за сключени договори с посочване на контрагентите по тях, предмет на договора и посочване на съответната система или услуги, информация за наличие на клауза за конфиденциалност и такава, че тези контрагенти няма и не изпълняват същите услуги за ВИП или други негови части (писмо изх. № Е-13-41-122 от 10.03.2015 г.).

С писмо изх. № Е-13-41-122 от 10.03.2015 г. е изискана информация и писмени доказателства от „Български енергиен холдинг“ ЕАД, „Национална електрическа компания“ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД и ТЕЦ „Марица Изток 2“ ЕАД в качеството им юридически лица по смисъла на чл. § 1, т. 3а, б. „а“ от Допълнителните разпоредби на ЗЕ относно:

1. Изпълнението на изискванията на чл. 81ж, ал. 4, във връзка с ал. 1 и ал. 2 от ЗЕ, че НПО не може да наема и предоставя персонал от и за други части на ВИП – поименна справка за служителите на дружествата, поименна справка за наети от дружествата лица, вкл. по граждански договори и други;

2. Изпълнението на изискванията на чл. 81ж, ал. 10, във връзка с ал. 1 и ал. 2 от ЗЕ, че НПО и която и да е друга част от ВИП, изпълняващо дейности по доставка или производство на електрическа енергия, ползват самостоятелни системи или оборудване за информационни технологии, помещения и системи за сигурност по отношение на достъпа до тях, както и различни консултанти или външни изпълнители за системи или оборудване за информационни технологии и системи за сигурност по отношение на достъпа, както и че ЕСО ЕАД ползва самостоятелно необходимото му оборудване и правни, счетоводни и информационни услуги:

- информация /справка/ относно системите и оборудването за информационни технологии, както и системи за сигурност по отношение достъпа до тях;
- информация /справка/ относно сключени от дружествата договори с външни изпълнители или консултанти за системи или оборудване за информационни технологии и системи за сигурност /по отношение на достъпа до тях/, с посочване на лицата, с които са сключени, предмет на договора и съответната система или оборудване;
- информация относно ползваните от дружествата правни, счетоводни и информационни услуги – справка за сключени договори с посочване на контрагентите по тях, предмет на договора и посочване на съответната система или услуги.

ЕСО ЕАД е представило изисканата информация с писмо вх. №Е-13-41-122 от 12.03.2015 г.

БЕХ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД също са представили исканата информация с писма с вх. № към Е-13-41-122 от 12.03.2015 г. НЕК ЕАД е представило информация с писмо с вх. № към Е-13-41-122 от 13.03.2015 г., „АЕЦ Козлодуй-Нови мощности“ ЕАД, „ВЕЦ Козлодуй“ ЕАД и „ТЕЦ Марица Изток 2 (9 и 10)“ ЕАД са представили относимата информация с писма вх. № Е-13-41-122 от 13.03.2015 г.

След анализ на доказателствата Комисията приема за установено следното:

Съгласно чл. 17 от Директива 2009/72/ЕО, персоналът, който е необходим за извършване на дейностите по пренос на електрическа енергия, трябва да бъде наеман от независимия преносен оператор, което се отнася до необходимия персонал за осъществяване на основните дейности на оператора, включително управлението и оперирането на мрежата. За осигуряване изискванията за самостоятелност и независимост на НПО, наемането на персонал и сключването на договори за услуги с други части на ВИП, са категорично забранени.

След проучване на представената от ЕСО ЕАД информация може да се приеме, че дружеството разполага с необходимия брой квалифициран персонал за изпълнение на основната си дейност по пренос на електрическа енергия. Изпълнителните директори на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и НЕК ЕАД са декларирали, че не са налице данни служители на дружествата, както и лица по сключени граждански договори да са наети от ЕСО ЕАД.

След проучване на представените документи от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД и информацията от БЕХ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и НЕК ЕАД, може да се заключи, че не са налице сключени действащи договори, включително граждански, по силата на които ЕСО ЕАД наема или предоставя персонал от и за ВИП и негови части.

Предвид гореизложеното, Комисията потвърждава, че изискването по отношение на персонала съгласно чл. 81ж, ал. 4 (НПО назначава необходимия му персонал, като не може да наема и предоставя персонал от и за други части на ВИП), във връзка с ал. 1 от ЗЕ (НПО на преносна мрежа за електрическа енергия разполага с всички човешки, технически, физически и финансови ресурси, необходими за изпълнение на задълженията за извършване на дейността по пренос на електрическа енергия) е изпълнено.

6.2. Комисията удостоверява, че е изпълнено изискването на чл. 81ж, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕ по отношение на необходимите технически и физически ресурси, което се доказва от направеното описание на електропреносната мрежа, която е съвкупност от електропроводи и електрически уредби, които служат за пренос, трансформиране на електроенергията от високо на средно напрежение и преразпределение на енергийни потоци и която включва:

- електропроводни линии с обща дължина 14 727 км. (в т.ч. електропроводи 750 kV – 85 км., 400 kV – 2334 км., 220 kV – 2837 км. и 110 kV – 9471 км.) и
- електрически подстанции – 296 (в. т.ч. подстанции 750/400/220 kV – 1 бр., 400/110 kV – 7 бр., възлова подстанция 400 kV – 1 бр., 220/110 kV – 16 бр., 110 kV/Ср.Н. – 236 бр., възлова Ср.Н. - 1 бр.).

6.3. Комисията потвърждава, че е изпълнено и изискването по чл. 81ж, ал. 1 от ЗЕ, операторът да разполага с финансови ресурси, необходими за изпълнение на задълженията за извършване на дейността по пренос на електрическа енергия.

Това се доказва от представените копия на ГФО за 2013 г. и одитиран ГФО за 2014 г. и от представените справки в бизнес програмата на ЕСО ЕАД за прогнозните приходи и разходи на дружеството за периода 2015–2019 г. (Приложение № 60), които отразяват заложените инвестиции в Десетгодишния план за развитие на преносната електрическа мрежа за периода 2015 г.-2024 г., представени в съответствие с чл. 98, ал. 2, т. 10 и т. 11 от НЛДЕ.

На 04.02.2014 г. е извършено вписване в ТР по партидата на ЕСО ЕАД във връзка с извършено преобразуване, в резултат на което отделеното от НЕК ЕАД имущество, свързано с дейността „пренос на електрическа енергия“, преминава към ЕСО ЕАД. С Решение № Р-205 от 18.12.2013 г. на КЕВР на ЕСО ЕАД е издадена лицензия за извършване на дейността “пренос на електрическа енергия” за срок от 35 години.

Основните приходи на ЕСО ЕАД са от предоставяните мрежови услуги - достъп до и пренос през електропреносната мрежа, като същите са отчетени по цените за тези услуги съгласно действащите решения на КЕВР за утвърждаване на цени, а именно:

– цена за достъп 2,76 лв/МВтч, утвърдена с Решение № Ц-25 от 29.07.2013 г. за периода до 30.06.2014 г. и цена за достъп 1,36 лв/МВтч, утвърдена с Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г., считано от 01.07.2014 г.

– цена за пренос на електрическа енергия 4,15 лв/МВтч, утвърдена с Решение № Ц-43 от 30.12.2013 г. за периода от 01.01.2014 г. до 30.06.2014 г. и цена за пренос 6,62 лв/МВтч, утвърдена с Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г., считано от 01.07.2014 г.

Приходи

За 2014 г. количеството електрическа енергия, за което се дължи цена достъп и пренос е 41 157 159 МВтч, което е с 13,33% повече спрямо същия период на 2013 г., като потреблението на електрическа енергия в страната се е увеличило с 5,11% от 30 116 991 МВтч на 31 655 165 МВтч, а реализираният износ с 53,28% от 6 198 982 МВтч на 9 501 993 МВтч.

Отчетените през 2014 г. приходи от основната дейност са в размер на 519569 хил. лв. и включват приходи от управление на електроенергийната система в размер на 286364 хил. лв. (55,12% от общите приходи) и приходи от пренос в размер на 233205 хил.лв. (44,88% от общите приходи).

хил. лв.

	<i>Приходи</i>	<i>2013 г.</i>	<i>2014 г.</i>	<i>Изменение</i>	<i>Изменение</i>
I	Приходи от управление на електроенергийната система (УЕС)	274 157	286 292	12 135	4,43%
1	Приходи от достъп до електропреносната мрежа	170 909	83 598	-87 311	-51,09%
2	Други приходи от дейността УЕС	103 248	202 695	99446	96,32%
II	Приходи от пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа	132 013	232637	100624	76,22%
1	Приходи от пренос	0	205 396	205 396	100,00%
2	Други приходи от дейността пренос	132 013	27 241	-104 772	-79,36%
III	ОБЩО ПРИХОДИ НА ЕСО ЕАД	406 170	518930	112759	27,76%

С най-висок относителен дял в структурата на общите приходи на ЕСО ЕАД са приходите от пренос (44,83%). Приходите от достъп до електропреносната мрежа представляват 16,11% от общите приходи, а други приходи от управление на електроенергийната система 39,06%.

Отчетените приходи, съгласно одитирания финансов отчет за 2014 г., бележат увеличение със 112 759 хил. лв. (27,76%), спрямо реализираните за същия период на предходната година. Приходите от дейността по управление на електроенергийната система нарастват с 12 135 хил. лв. (4,43%), а приходите от пренос нарастват с 100 624 хил. лв. (76,22%) поради факта, че от 04.02.2014 г. ЕСО ЕАД осъществява дейността пренос на електрическа енергия. Приходите от достъп до електропреносната мрежа намаляват с 51,09 % в резултат на намалената от регулатора цена за достъп, като отражение на редуцираните разходи за студен резерв и допълнителни услуги. През 2014 г. реализираните приходи от предоставен достъп са в размер на 835 98 хил. лв. или с 873 11 хил. лв. по-малко спрямо същия период на предходната година, като влиянието на отделните фактори е, както следва:

- намаление със 110 095 хил. лв. вследствие на по-ниската цена с 56,84% за периода ;
- увеличение с 22 783 хил. лв. в резултат на по-високите количества с 13,33%.

Увеличение с 99 446 хил. лв. (96,32%) бележат други приходи от управление на електроенергийната система, включващи приходи от реактивна енергия, приходи от балансиращ пазар и приходи от предоставяне на преносна способност на презграничните електропроводи. Приходите от реактивна енергия са нараснали със 7 813 хил. лв.

Приходите от дейността по експлоатация и ремонт на преносната мрежа бележат намаление от 123 599 хил. лв. (-93,89%) спрямо същия период на 2013 г., тъй като Договорът по експлоатация и ремонт на преносната мрежа с НЕК ЕАД е прекратен на 04.02.2014 г. и отчетените приходи (както и разходи) през 2014 г. са само до този период.

За периода от 04.02.2014 г. до края на същата година количеството електрическа енергия, за което се дължи цена пренос, е 36 740 903 МВтч, а приходите от пренос съответно 213 435 хил. лв., отчетени при цена 4,15 лв./МВтч, прилагана в периода от 01.01.2014 г. до 30.06.2014 г. и цена 6,62 лв./МВтч, считано от 01.07.2014 г.

Разходи

хил. лв.

<i>Разходи</i>	<i>2013 г.</i>	<i>2014 г.</i>	<i>Изменение</i>	<i>Изменение</i>
Променливи разходи свързани с управление на електроенергийната система - 32,91%	234 376	168 221	-66 156	-28,23%
1				
Променливи разходи свързани с дейността пренос - 11,12%	0	57 292	57 292	100,00%
2				
Условно-постоянни разходи, в това число по икономически елементи:	177 225	283 232	106 006	59,81%
3				
3,1 Разходи за материали - 1,02%	4 010	5 218	1 208	30,12%
3,2 Разходи за външни услуги - 6,06%	14 285	32 527	18 242	127,70%
3,3 Разходи за амортизации - 20,4%	10 043	104 755	94 711	943,05%
3,4 Разходи за персонал - 21,55%	103 404	110 126	6 723	6,50%
3,5 Други разходи - 4,04%	23 231	17 081	-6 150	-26,47%
3,6 Ремонти - 1,79%	16 314	7 866	-8 448	-51,79%
3,7 Разходи за ДПП - 1,1%	5 938	5 659	-280	-4,71%
Б Разходи на ЕСО ЕАД	411 601	508 744	97 143	23,60%

В Разходи за :

Промени в салда на прод.и незавършено				
1	произв.	257	53	-204 -79,50%
2	Отчетна стойност на продадени активи	-14	-129	-115 838,20%
3	Капитализирани разходи	0	0	0
Коректив за разходи по придобиване на				
4	МС	448	7 811	7 363 1644,04%
Г Финансови приходи / разходи		-324	14	337 -104,25%

За 2014 г. общите разходи на ЕСО ЕАД са в размер на 508 744 хил. лв., в т.ч. разходи, свързани с дейността по управление на електроенергийната система в размер на 196 973 хил. лв. (38,72% от общите разходи) и разходи, свързани с дейността пренос в размер на 311 771 хил.лв. (61,28% от общите разходи).

В сравнение с 2013 г. разходите на ЕСО ЕАД са по-високи с 97 143 хил. лв. (23,60%), което се дължи на факта на придобиване от ЕСО ЕАД на материалните и нематериални активи, свързани с дейността пренос на електрическа енергия от 04.02.2014 г. Най-съществено увеличение за разглеждания период е отчетено при разходните елементи - разходи за амортизации (94 711 хил. лв.); променливи разходи за дейност пренос, които включват отчетените технологични разходи по пренос и разходи за достъп до чужди съоръжения (57 292 хил. лв.); разходи за външни услуги (18242 хил. лв.).

Като обратен ефект за разглеждания период се отчита намалението на променливите разходи за управление на електроенергийната система с 66 156 хил. лв. (-28,23%). Съгласно ЗЕ ЕСО ЕАД е задължено да поддържа непрекъснато определения със заповед на министъра на енергетиката студен резерв, обезпечаващ безопасното и ефективно функциониране и управление на електроенергийната система. ЕСО ЕАД изкупува този резерв от електроцентралите и при необходимост го активира. Като резултат от редуцирането на средногодишната стойност на студения резерв са отчетените по-ниски количества за студен резерв и допълнителни услуги с 3 905 713 МВтч (-40,42%) за 2014 г. спрямо 2013 г., а в стойностно изражение разходите са намалени със 127 060 хил. лв. (-61,53%).

Анализ на финансовия резултат

От извършения анализ на приходите и разходите на ЕСО ЕАД се налага изводът, че приходите от дейността покриват извършените от дружеството разходи.

През 2014 г. дружеството е финансово стабилно, с достатъчна ликвидност и разполага с финансови възможности да осъществява лицензионната и инвестиционната си дейност. Финансовият резултат на ЕСО ЕАД от цялостната дейност през 2014 г., преди данъци и друг всеобхватен доход съгласно одитирания финансов отчет, е печалба в размер на 17 934 хил. лв.

Основно влияние върху финансовия резултат през 2014 г. оказват следните фактори:

- значителното нарастване на износа на електрическа енергия с произход България;
- преминаването на дейността пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа от НЕК ЕАД към ЕСО ЕАД;

Показатели	<i>хил. лв.</i>
	2014 г.
ЕВІТDA - печалба преди лихви, данъци и амортизации.	122 675
ЕВІТ - оперативна печалба	17 920
ЕВТ – печалба преди данъци	17 934

Анализ на активите, пасивите и собствения капитал

ЕСО ЕАД експлоатира активи за пренос на електрическа енергия и управление на електроенергийната система, като стойността на дълготрайните материални активи към 31.12.2014 г. по одитиран финансов отчет, възлиза на 2 045 960 хил. лв., а на нематериалните активи е в размер на 4 516 хил. лв. Повишаването на балансовата стойност на активите е следствие от прехвърлянето на активите, свързани с дейността пренос на електрическа енергия от НЕК ЕАД в ЕСО ЕАД от 04.02.2014 г. По същата причина нараства собственият капитал от 63 960 хил. лв. на 1 873 446 хил. лв., както и сумата на дългосрочните задължения на дружеството.

<i>хил. лв.</i>		
АКТИВ	2014 г.	2013 г.
Дълготрайни активи	2 052 589	36 242
Краткотрайни активи	223 044	153 507
СУМА НА АКТИВА:	2 275 633	189 749
ПАСИВ	2014 г.	2013 г.
Собствен капитал	1 922 490	63 960
Дългосрочни задължения	252 405	11 148
Краткосрочни задължения	100 738	114 641
СУМА НА ПАСИВА:	2 275 633	189 749

Отчитайки общата балансова структура на ЕСО ЕАД, общото финансово състояние на дружеството към края на 2014 г. е много добро. Финансовите показатели за рентабилност са положителни величини. Задълженията са текущи и се обслужват в срок.

<i>хил. лв.</i>		
Показатели	2013	2014
Коефициент на финансиране (СК+ДП)/ДА	2,07	1,06
Коефициент на обща ликвидност КА/КП	1,34	2,21
Коефициент на финансова автономност СК/(ДП + КП)	0,51	5,44

Коефициентът на финансиране на дълготрайни активи (ДА) е над 1, което е показател, че дружеството разполага със свободен капитал за инвестиции в нови ДА.

Коефициентът на обща ликвидност е със стойности над 1, което показва, че дружеството притежава добри възможности за погасяване на текущите си задължения.

Коефициентът на финансова автономност показва степента на финансова независимост от ползване на привлечени средства. Стойности на коефициента над 1 показват добра финансова автономност.

От представените отчети на ЕСО ЕАД е видно, че дружеството не използва привлечен капитал за финансиране изпълнението на инвестиционната си програма, а единствено собствени средства и грантово финансиране по отношение на отделни проекти.

Инвестиционни дейности

Десетгодишният план за развитие на мрежата представя информация за основната инфраструктура за пренос на електрическа енергия, която се предвижда за изграждане, разширяване, реконструкция и модернизация през следващите 10 години (2015 г. - 2024 г.).

Той осигурява своевременно и хармонично изграждане и въвеждане в експлоатация на нови елементи на електропреносната мрежа за икономична и сигурна работа на електроенергийната система, при спазване критериите за сигурност и действащите стандарти за качество на електроснабдяването. Изграждането на нови междусистемни електропроводи се определя в съответствие с общоевропейския и регионалния десетгодишен план, който се разработва и актуализира периодично от ENTSO-E. Графикът за развитие на електропреносната мрежа предвижда достатъчна перспектива във времето, така че да могат да бъдат изпълнени всички дейности по съгласуване, проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на планираните нови съоръжения, без да се нарушава нормалната работа на електроенергийната система.

Допълнително, в съответствие с чл. 81г от ЗЕ, инвестиционната програма за проектите, за които е взето окончателно решение за изпълнение, е остойностена по години на изпълнение, за средносрочен план. Финансирането на инвестиционната дейност през периода 2015 г.-2017 г. се планира да бъде осъществено основно със собствени средства, като не се планира привличане на заемни средства. Грантово финансиране се планира по отношение на определени проекти, за които е сключен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Разпределението на средствата за изпълнение на проектите с грантово финансиране (безвъзмездни средства и собствени средства) за периода 2015 г.-2017 г. е, както следва:

хил. лв.

Източници на финансиране на Инвестициите по години¹

	2015	2016	2017
План за развитие на мрежата	xxxxx	xxxxx	xxxxx
1 Финансиране със собствени средства	xxxxx	xxxxx	xxxxx
2 Финансиране с привлечени средства-ГРАНТ	xxxxx	xxxxx	xxxxx
2.1 Електропроводи по проект „ГРАНТ 036 В“	xxxxx	xxxxx	xxxxx
2.2 Подстанции по „ГРАНТ-3“	xxxxx	xxxxx	xxxxx
2.3 Модернизация и разширение на АСДУ	xxxxx	xxxxx	xxxxx
2.4 Развитие на информационни технологии	xxxxx	xxxxx	xxxxx

Финансово – икономически анализ за състоянието на ЕСО ЕАД за периода 2015 г.-2017 г.

Финансово-икономическият анализ е изготвен въз основа на предоставения одитиран годишен финансов отчет за 2014 г. и бизнес програма, съдържаща прогнозните финансови показатели на дружеството.

За разглеждания средносрочен период 2015 г.-2017 г. дружеството не планира да използва заемно финансиране, тъй като разполага с необходимите финансови ресурси, с които да обезпечи изпълнението на инвестиционната си програма.

Прогнозни приходи

При формирането на очакваните годишни приходи общо и по икономически елементи за периода 2015 г.-2019 г. са отчетени настъпилите промени в дейността на ЕСО ЕАД през 2014 г.

Основните приходи на дружеството са:

1. От предоставяните мрежови услуги;
2. От предоставяне на преносна способност на междусистемните електропроводи;

Другите приходи на дружеството са:

1. Приходите от реактивна енергия;

¹ В публикуваното решение са заличени конкретни данни (стойности и калкулации), посочени от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД като чувствителна търговска информация

2. Други приходи, включващи основно приходи от неустойки, приходи от финансови операции и приходи от присъединяване към електропреносната мрежа, приходи от външни услуги по утвърдени ценоразписи и други.

					хил. лв.
ПРИХОДИ	2015	2016	2017	2018	2019
1 Приходи от пренос	xxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
2 Приходи от достъп	xxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
3 Приходи от достъп от ВЕИ	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
4 Приходи от присъединяване	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
Права за гранични	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
5 капацитети	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
Приходи от балансиращ	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
6 пазар	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
Общо приходи от	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
лицензионната дейност	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
7 Други	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
Общо приходи	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx

Общите приходи на ЕСО ЕАД през периода 2015-2019 г. бележат постоянен ръст. През разглеждания период с най-голям дял от приходите на дружеството са приходите от пренос на електрическа енергия, които представляват средно около xx % от общите приходи. Делът на приходите от лицензионните дейности на дружеството представлява xx % от общите приходи. Прогнозира се приходите на дружеството да нараснат от xxx xxx хил. лв. през 2015 г. до xxx xxx хил. лв. в края на разглеждания период (xx%). Увеличението на приходите се дължи основно на очакванията на дружеството за ръст във вътрешното потребление и електрическата енергия за износ от общо x % за целия период.

Приходите от предоставяне на преносна способност на междусистемните електропроводи са прогнозирани на нива по-ниски спрямо отчетените през 2014 г. поради действието на следните фактори:

- минимизиране на риска, зависещ от развитието на електроенергийния пазар;
- очакваното присъединяване на турската енергийна система към ENTSO-E и отпадане на действащото ограничение на капацитета на българо-турската граница, както и въвеждането в експлоатация на нови електроенергийни мощности в Турция;
- въвеждане на общеевропейски пазар на електрическа енергия, което предполага промяна в изискването за изчисляване на капацитета по междусистемните връзки със съседните оператори.

Прогнозни разходи

хил. лв.

РАЗХОДИ	2015	2016	2017	2018	2019
1 Разходи за ел.енергия на балансиращия пазар	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
2 Разходи за материали	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
3 Разходи за външни услуги	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
4 Разходи за заплати	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
5 Разходи за социални осигуровки	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx
6 Други разходи	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx	xxxxxx

7	Социални разходи	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
8	Разходи за ремонт и поддръжка	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
9	Разходи за закупена разполагаемост	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
10	Технологични разходи по преноса	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
11	Разходи за достъп до чужди съоръжения	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
12	Суми с корективен характер	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
	Общо оперативни разходи	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
	Амортизация	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
	Финансови разходи	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
	Разходи за данъци	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
	Общо разходи	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx

Общите разходи на дружеството през периода 2015-2019 г. се увеличават с xx %, от xxx хил. лв. през 2015 г. до xxx хил. лв. през 2019 г., което се дължи на:

– заложената индексация с очакваната годишна инфлация и заложения ръст на минималната работна заплата за страната съгласно макроикономическата рамка. За периода 2015-2019 г. е предвиден ръст от x% на разходите, свързани с персонала;

– нарастване на разходите за ремонт и поддръжка съгласно утвърдената ремонтна програма;

– увеличение на разходите за амортизации, които са определени на база реални активи и утвърдени амортизационни норми и при отчитане инвестиционната програма на дружеството;

– нарастване на разходите, произтичащи от сключеното между европейските електроенергийни системни оператори Споразумение за междуоператорско компенсиране при взаимно използване на електропреносните мрежи. Доколкото турският системен оператор не е страна по споразумението за компенсиране, а т.нар. „периферна страна”, ЕСО ЕАД ще дължи допълнителни плащания, както за внесената, така и за изнесена енергия през границата с Турция, но ще ги възстановява чрез облагане на презграничните търговски сделки от и за Турция, съгласно споразумението.

Разходите за персонал и социални осигуровки представляват xx % от общите разходи на дружеството, разходите за амортизация – xx %, разходи за закупена разполагаемост – xx %, разходи за външни услуги – x %, разходи за електрическа енергия за покриване на технологичния разход – xx%, разходи за ремонт и поддръжка – xx%, като съотношението на разходите по икономически елементи се запазва до края на разглеждания период.

Очакван финансов резултат

ЕСО ЕАД предвижда финансовият му резултат да се повишава в периода на бизнес плана, като стойностите са представени в таблицата по-долу:

Показатели	2015	2016	2017	2018	2019
Нетна печалба	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
EBT (печалба преди данъци)	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
EBIT (печалба преди лихви и данъци)	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
EBITDA (печалба преди амортизации, лихви и данъци)	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx
EBITDA марж	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx

хил. лв.

Прогнозираните приходи и разходи за периода 2015-2019 г. осигуряват положителен финансов резултат и относително постоянен ръст за петгодишния период, което гарантира стабилно финансово икономическо състояние на дружеството. През 2016 г. ще бъде възможно да бъде покрита натрупаната загуба от предходни години.

Прогнозни активи и пасиви на дружеството

Към 31.12.2014 г. най-голям дял от общата стойност на активите имат дълготрайните активи, които представляват **хх хх** % от активите, като стойността на „Имоти, машини, съоръжения и оборудване” представлява **хх хх** % от дълготрайните активи. Дружеството предвижда да запази този висок дял и през целия прогнозен период.

За периода 2015-2019 г. дружеството запазва структурата на пасива - собствен капитал **хх**%, дългосрочни задължения около **хх**%, краткосрочни задължения **х** %. С най-голям дял в собствения капитал са резервите от последващи оценки на активите, формиращи около **хх**% от собствения капитал.

Капиталовата структура на дружеството (представена чрез съотношението собствен капитал към дългосрочни задължения) остава без промяна през целия разглеждан период. Основният източник на дългосрочно финансиране на ЕСО ЕАД е собственият му капитал (основен капитал, резерви и финансов резултат), чиято стойност е близо **ххх** пъти повече от стойността на дългосрочните задължения (по данни от предварителния финансов отчет за 2014 г.). Очаква се стойността на собствения капитал да нараства по-бързо от тази на дългосрочните задължения и в края на разглеждания период (2019 г.) съотношението собствен капитал/дългосрочни задължения да достигне стойност **хххх**.

хил. лв.

Показатели	2015	2016	2017	2018	2019
Собствен капитал	хххх	хххх	хххх	хххх	хххх
Дългосрочни пасиви	хххх	хххх	хххх	хххх	хххх
Краткосрочни пасиви	хххх	хххх	хххх	хххх	хххх
СК/ДП	хххх	хххх	хххх	хххх	хххх

Нетекущите задължения на дружеството представляват задължения по финансираня, отсрочени данъци и задължения при пенсиониране. За разглеждания период те са относително постоянни. ЕСО ЕАД очаква увеличение на текущите задължения (задълженията към доставчици, задължения към персонала и задълженията за пенсиониране) вследствие на разширяването на дейността.

Стойностите на показателите, характеризиращи финансовото състояние на дружеството за периода 2015 г. - 2019 г. са следните:

хил. лв.

Показатели	2015	2016	2017	2018	2019
Показатели за рентабилност					
Коефициент на рентабилност на приходите от продажби	хххх	хххх	хххх	хххх	хххх
Коефициент на рентабилност на собствения капитал	хххх	хххх	хххх	хххх	хххх
Коефициент на капитализация на активите	хххх	хххх	хххх	хххх	хххх
Показатели за ефективност					
Коефициент на ефективност на разходите	хххх	хххх	хххх	хххх	хххх

Коефициент на ефективност на приходите	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
--	------	------	------	------	------

Показатели за ликвидност

Коефициент на обща ликвидност	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Коефициент на бърза ликвидност	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx

Показатели за финансова автономност

Коефициент на финансова автономност	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Коефициент на финансиране	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Коефициент на задлъжнялост	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx

За разглеждания период 2015-2019 г. коефициентите на финансовите показатели по години са положителни величини и са изчислени на база прогнозните финансови резултати след данъчно облагане:

- коефициентите за рентабилност са положителни величини, което е резултат от очакваната печалба. Показателите са нарастващи и отразяват добра възвръщаемост;
- показателите за ефективност показват възможността за покриване на текущите разходи с текущите приходи от дейността през периода на бизнес плана;
- показателите за ликвидност са на нива над 1 и отразяват възможността на дружеството да посреща задълженията си;
- коефициентите на финансова автономност отчитат съотношението между собствения капитал и общите задължения и са на високи нива през годините, което се дължи на увеличения капитал, и показват висока степен на финансова независимост, като текущите и нетекущите задължения могат да бъдат посрещнати със собствени средства.

Прогнозните стойности на финансовите показатели, изчислени на база очакваната обща балансова структура на ЕСО ЕАД по години, показват добро общо финансово състояние. Дружеството ще разполага със собствени капиталови източници за финансиране на дейността си и няма да среща затруднения при обслужване на краткосрочните и дългосрочните си задължения. През следващите пет години прогнозните стойности на показателите за ефективност и ликвидност показват добро финансово равновесие. Показателите за рентабилност показват възможност за увеличаване капитала на дружеството и възможност за инвестиции.

Прогнозни парични потоци

Анализът на отчета за паричните потоци показва сумата на средствата, които влизат и излизат във връзка с осъществяването на дейността „пренос на електрическа енергия“ (не се отчитат вземанията, както в отчета на приходите и разходите), като основа за дефинирането на фундаментите на дружеството и способността му да покрива всички разходи по дейността си.

	хил. лв.					
Парични потоци	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Нетни парични потоци от оперативната дейност	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Парични потоци от инвестиционната дейност	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
Парични потоци от финансова дейност	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx	xxxx
дейност						

Прогнозният нетен паричен поток от оперативна дейност по години е положителен, т.е. дружеството е в състояние да обслужва текущите си задължения. Прогнозният паричен поток от инвестиционна и финансова дейност е отрицателен и е свързан с дейностите по инвестиционната програма и плащане на дивиденди и лихви и главници по заеми.

В прогнозирания период ЕСО ЕАД няма да изпада в дефицит на парични средства, ще генерира достатъчен паричен ресурс, за да изпълнява заложената в Десетгодишния план за развитие на мрежата инвестиционна програма и ще може да осигури финансова устойчивост, което гарантира изпълнението на основното задължение на дружеството за оптимално управление на електроенергийната система и висока надеждност на дейността по пренос на електрическа енергия.

Анализът на данните от одитирания финансов отчет за 2014 г. и бизнес програмата на дружеството за петгодишния период 2015-2019 г. показва подобряване на икономическите показатели на дружеството. Финансовите показатели, изчислени на база обща балансова структура, показват, че през целия разглеждан период финансовото състояние на дружеството се запазва добро. Това се потвърждава от стойностите на общата ликвидност на ЕСО ЕАД, възможността на дружеството да инвестира собствени средства за придобиването на нетекущи активи, и стойностите на показателите за финансова автономност. Анализът показва, че ЕСО ЕАД има възможности да изпълнява задълженията си по лицензионната дейност. Изпълнението на заложените прогнози в периода 2015-2019 г. ще създаде условия за поддържане финансовата стабилност на дружеството, нормалното разплащане на задълженията, изпълнение на инвестициите в преносната мрежа, както и за гарантиране на трайна финансова устойчивост на независимия преносен оператор.

7. КЕВР потвърждава, че е постигнато изпълнение на изискванията на чл. 81ж, ал. 2, ал. 10 и ал. 12 от ЗЕ (чл. 17, т. 1, б. а, т. 2, т. 5 и т. 6 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета), а именно, че „Електроенергиен системен оператор” ЕАД е собственик на активите, необходими за дейността по пренос на електрическа енергия, включително на преносната мрежа, и има собствена идентичност, отделно седалище, персонал и ползва самостоятелно необходимото му оборудване и правни, счетоводни и информационни услуги; че ползва самостоятелни системи или оборудване за информационни технологии, помещения и системи за сигурност по отношение на достъпа до тях, както и различни консултанти за системи или оборудване за информационни технологии и системи за сигурност по отношение на достъпа до тях, както и че на оператора се извършва независим одит от одитор, различен от този на ВИП и дружествата в него.

7.1. По отношение собствеността на активите на електропреносната система, в изпълнение на изискванията на българското законодателство – чл. 98, ал. 2, т. 6 от НЛДЕ, дружеството е приложило заверено копие на Годишен финансов отчет за 2013 г., ведно с годишен доклад за дейността и доклад на независимия одитор, Справка за наличните дълготрайни активи за дейност „пренос на електрическа енергия”, включени в баланса на ЕСО ЕАД (Приложение № 61), от които е видно, че ЕСО ЕАД е собственик на активите, чрез които осъществява лицензионната дейност по пренос на електрическа енергия.

7.2. По отношение на корпоративните услуги, включително правни, счетоводни и информационни услуги, които по смисъла на чл. 17, т. 2, б. „з“ от Директива 2009/72/ЕО, се възприемат като част от и свързани с дейността по пренос на електрическа енергия,

независимият преносен оператор е задължен да разполага с достатъчен брой квалифицирани служители за извършването на ежедневните си дейности. Само в случай, че разполага с такива служители, независимият преносен оператор може при специфични обстоятелства и по изключение да сключва договори с трети страни за осигуряване на правни, информационни и счетоводни услуги. Това изискване за автономност на оператора не се отнася до дейности, които не засягат пряко дейността по пренос на електрическа енергия /като напр. услуги по почистване или охрана на офисите/.

Комисията е извършила проверка и анализ относно изпълнението от страна на ЕСО ЕАД на изискванията на чл. 81ж, ал. 10, във връзка с ал. 1 и ал. 2 от ЗЕ, съгласно които дружеството, вертикално интегрираното предприятие и другите негови части следва да ползват самостоятелни системи и оборудване за информационни технологии, самостоятелни помещения и системи за сигурност по отношение на достъпа до тях, както и че следва да ползват различни външни изпълнители или външни консултанти за информационни технологии и системи за сигурност по отношение на достъпа до тях.

Видно от представените удостоверения от Търговския регистър към АВ с дати 24.07.2014 г. и 12.11.2014 г. и от направените справки в ТР, БЕХ ЕАД, НЕК ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и дъщерното му дружество, както и „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД и дъщерните му дружества са с различни седалища и адреси на управление от това на ЕСО ЕАД.

С писмо вх. № Е-13-41-122 от 12.03.2015 г. ЕСО ЕАД е представило доказателства по чл. 98, ал. 2, т. 12, т. 13 и т. 14 от НЛДЕ - Доклад относно информационна и комуникационна независимост на ЕСО ЕАД, Приложения - описание на системи за информационни технологии и описание на система за контрол на достъп, Справка за сключени договори с външни изпълнители или консултанти за системи или оборудване на информационни технологии и системи за сигурност с отбелязване, че в същите се съдържа клауза за конфиденциалност (Приложение № 62).

С оглед спазване на тези изисквания на ЗЕ, със Заповед № ЦУ-1071 от 23.10.2014 г. на изпълнителния директор на ЕСО ЕАД (Приложение № 63) е наредено при изготвяне на документация за възлагане на обществени поръчки като задължително изискване да бъде включено участниците в процедурата с предмет за системи или оборудване за информационни технологии и системи за сигурност по отношение на достъпа, че не изпълняват такива консултантски услуги и дейности на ВИП или на други негови части. Това изискване следва да бъде включено и в проектите на договори като част от документацията за обществената поръчка. Участниците в процедурите по ЗОП следва да представят в офертите си и преди сключване на договор декларации, че не предоставят такива консултантски услуги на ВИП или на други негови части.

В допълнение е представена и Заповед № ЦУ-1068 от 23.10.2014 г. на изпълнителния директор на ЕСО ЕАД (Приложение № 64), с която е въведено вътрешното правило, че всеки консултант или външен изпълнител – страна по договор с дружеството с предмет предоставяне на услуги за системи или оборудване за информационни технологии и системи за сигурност по отношение на достъпа, следва да подпише споразумение за конфиденциалност, по силата на което тези лица са задължени да не разгласяват конфиденциална информация за дружеството пред ВИП или други негови части, станала им известна по повод изпълнение на договорните им задължения.

Съгласно представената от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД информация, относно изпълнение от страна на дружеството на изискванията на чл. 81ж, ал. 10 от ЗЕ, по **отношение на информационно и телекомуникационно отделяне от ВИП и други негови части**, след отделянето на ЕСО ЕАД от НЕК ЕАД и регистрирането на дружеството като самостоятелно търговско дружество с едноличен собственик на капитала БЕХ ЕАД, ЕСО ЕАД е собственик на всички материални и нематериални активи, необходими за осъществяване на дейността по осигуряване на информационните и комуникационните

технологии, неразделна част от дейността „пренос на електрическа енергия“. Дружеството разполага със собствен ресурс от висококвалифицирани специалисти в областта на информационните технологии и телекомуникационните решения. За изпълнение на задълженията на оператора по обслужване, поддръжка и развитие на всички информационни и телекомуникационни системи не се използва персонал от вертикално интегрираното предприятие.

ЕСО ЕАД е предприело необходимите действия за лицензиране на всички необходими софтуерни продукти, които са от ключово значение за дейността на дружеството. В тази връзка са били проведени процедури по ЗОП, както следва:

- процедура за лицензиране на софтуерни продукти на SAPAG, осигуряващи корпоративната ERP система – общо 407 работни места, осигуряващи потребителите на информационната система в цялата страна (Договор № 84-ЦУ от 08.10.2014г.). В резултат дружеството разполага с всички оперативни данни, системни настройки и пълна софтуерна функционалност за фирмените кодове, необходими за осъществяване на дейността на независимия преносен оператор, инсталацията на системата е напълно независима и напълно отделна от системата, функционираща във вертикално интегрираното предприятие и неговите части, а достъпът до системата е осигурен само за служители на оператора. Договорът със „САП България“ ЕООД осигурява на ЕСО ЕАД гаранцията за нормално функциониране на системата, лицензна поддръжка, софтуерни технологични обновявания и технологична услуга по миграция на системата до последна версия на продукта и включва клаузи за конфиденциалност. Лицензионната доставка по Договора е извършена в пълен обем. Операторът не използва лицензи и/или услуги от ВИП за осигуряване на информационната система. Достъп е предоставен на външни консултанти от „Атос Ай Ти Солушънс Енд Сървисис“ ЕООД във връзка със сключен от ЕСО ЕАД Договор № 87-ЦУ от 05.11.2014 г. за консултантски услуги, свързани с проверка, промяна на налични и създаване на нови настройки, допълнения и разширения в наличната система в SAP ERP за счетоводно отчитане, в схемата за разпределение на разходите, в транзакциите за приключване и др., съобразени със счетоводното отчитане, съответстващо с лицензионна дейност на дружеството „пренос на електрическа енергия“, необходими за изготвяне на годишния финансов отчет на ЕСО ЕАД за 2014 г. Дружеството е представило информация, че този договор включва клауза за конфиденциалност и че действието му е приключило.

- процедура за лицензиране софтуерни продукти на Microsoft, осигуряващи работата на всички работни места в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД по отношение на Операционна Система Windows, офис продукти, специализирани сървърни решения и други софтуерни продукти (Договор № 85-ЦУ от 31.10.2014г. с ДЗЗД „Консорциум Прокон“). Продуктите на Microsoft са широко използвани във всички структурни единици на Дружеството. Заявената лицензионна база гарантира на ЕСО ЕАД независимост от ВИП по отношение на всички продукти на Microsoft, като с този договор се регламентира лицензионното им използване. ЕСО ЕАД не ползва продукти на Microsoft, които са собственост на ВИП.

ЕСО ЕАД ползва и други софтуерни продукти и решения, като деловодна система, географска информационна система, специализирани сървърни системни и мрежови решения, операционни системи и др. Тези нематериални активи са собственост на ЕСО ЕАД и тяхната експлоатация и/или поддръжка, както и тяхното лицензионно осигуряване в бъдеще по никакъв начин не зависи от ВИП. Всички софтуерни продукти и лицензи са независими от ВИП, като за тяхното поддържане или обслужване няма да се ползват услуги от страна на ВИП. Дружеството провежда процедури по ЗОП, чрез които да се осигури лицензионната поддръжка на съответните решения от страна на собственика на лицензионните права чрез негов оторизиран представител в страната.

ЕСО ЕАД има сключени договори и със следните контрагенти в областта на информационните технологии:

- Договори № 43-ЦУ от 18.10.2013 г. и № 51-ЦУ от 17.12.2013 г. със „Сиенсис“ АД за ползване на сървър HPIntegrityrx8620SERVER и за „Експертна помощ за възстановяване нормалната функционалност на SAN инфраструктура, вкл. софтуер за архивиране и възстановяване, операционни системи HP-UX, Oracle Database и софтуерни продукти“;
- Договор № 33-ЦУ от 14.05.2014 г. с „Лирекс БГ“ ООД с предмет „Доизграждане на VoIP свързаност на ЕСО ЕАД“;
- Договор № 49-ЦДУ от 16.10.2012 г. със „СИМЕНС АГ“ Австрия с предмет софтуерна поддръжка на диспечерска управляваща система SinautSpectrumи специализиран програмен пакет за оптимално планиране работата на агрегатите в ЕЕС при пазарни условия;
- Договор № 36-ЦДУ от 18.09.2013 г. с „ИНТЕПРО“ЕООД за абонаментна поддръжка на мрежова инфраструктура на NOVELL;
- Договор № 04-ЦДУ от 07.03.2014 г. с Консорциум „ЕИ-Сиера“ с предмет доставка на модули за поддържане на учрежденските телефонни централи, ремонт на модули и технически консултации;
- Договор № 13-ЦДУ от 24.07.2014 г. с „Рила Солюшънс“ЕАД за поддръжка на система за администриране на пазара CATEE;
- Договор № 14-ЦДУ от 25.08.2014 г. с „Фирст“ ООД за поддръжка на централна система с информация от измерванията;
- Договор № 15-ЦДУ от 01.09.2014 г. с „Ебраско“ ООД за извънгаранционна поддръжка на дисплейни стени BARCO в ЦДУ и ТДУ;
- Договор № 22-ЦДУ от 15.12.2014 г. с „СБР“ ООД за лицензионна софтуерна поддръжка и разширение на софтуерни системи, об. позиция № 2 – софтуерна поддръжка на технологичен софтуер на INFORMATICA;
- Договор № 28-ЦДУ от 30.12.2014 г. с „АСТ София“ ООД за лицензионна софтуерна поддръжка и разширение на софтуерни системи, об. позиция № 3 – разширение и поддръжка на системи за защита на информацията за ЦДУ и ТДУ;
- Договор № 06-ЦДУ от 05.03.2015 г. с „Уником Микросистеми“ ЕООД за софтуерна поддръжка на система EDW3000;
- Договор № 83-ЦУ/06.10.2014г. с „Давид Холдинг“ АД с предмет „Подновяване на лицензии на софтуер за документооборот за система Archimed“;
- Договори № 20-ЦУ от 20.02.2015г. и № 21-ЦУ от 20.02.2015г. с „АДЛ“ ООД и „Диджитек“ ООД с предмет „Доставка на офис техника за нуждите на ЕСО ЕАД, обособена позиция 2 и обособена позиция 3; об.позиция № 2 Доставка на мултифункционални устройства и копирни машини“;
- Договор № 25-ЦУ от 27.04.2012г. с „Диджитал Ентерпрайс Нетуърк“ ЕООД с предмет „Доставка на антивирусен софтуер“.

ЕСО ЕАД разполага с цялата информационна и комуникационна техника (ИКТ), необходима за осъществяване на дейността в областта на информационните и комуникационни технологии. Всички активи по осигуряване на сървърните инфраструктури, системите за съхранение и архивиране на данни, комуникационните устройства, системите за пренос на данни и глас, както и всички потребителски хардуерни ресурси: персонални компютри, преносими компютри и периферна техника са собственост на или наети от Оператора, като тяхната експлоатация и поддръжка не е свързана с ВИП. В Централно управление, Централно диспечерско управление (ЦДУ), Мрежови експлоатационни райони (МЕР), Териториални диспечерски управления (ТДУ) е разположена сървърна, комуникационна и друга техника, необходима за оперирането на всички софтуерни системи, които операторът осигурява за вътрешно-ведомствено ползване, както и за осигуряване на регламентиран достъп до информация на външни контрагенти. Всички работни места в дружеството са осигурени с компютърна и периферна техника, негова собственост.

Достъпът до информационните системи в ЕСО ЕАД е организиран, конфигуриран и администриран по технически и технологични начини, гарантиращи, че съответните

информационни системи са налични и достъпни за администрация и поддръжка само за строго определени администратори, служители на дружеството. Достъп до вътрешните системи на дружеството за външни потребители или служители на други компании от ВИП не се предоставя по никакъв начин. Физическият достъп до сървърното оборудване на ЕСО ЕАД е ограничен и се контролира чрез системи за контрол на достъпа и видеонаблюдение. Системите за контрол на достъпа и системите за видеонаблюдение са напълно независими от ВИП. Единствено служители на ЕСО ЕАД имат права да администрират и поддържат системите за контрол на достъпа и видеонаблюдението.

Всички помещения, в които е разположено оборудване, което ЕСО ЕАД използва за осигуряване и обслужване на всички информационни и комуникационни технологии са собственост на дружеството. Помещенията, които се използват за разполагане на специализирано сървърно и комуникационно оборудване, се намират в сградите на ЦУ, ЦДУ, МЕР и подстанции, като всичките помещения са оборудвани за целта с контрол на достъпа и резервирано електрозахранване. Няма комуникационно оборудване, обслужващо ИКТ системите на ЕСО ЕАД, разположено в сгради, собственост на ВИП. Всички налични ИКТ ресурси се използват самостоятелно от ЕСО ЕАД.

Осигурени са и системи за техническа охрана на обектите на ЕСО ЕАД, за контрол и наблюдение, включително система за контрол на достъпа. Системите за техническа охрана на ДДУ и ТДУ са собственост на ЕСО ЕАД, като оборудването е в обекти със служители на дружеството, достъпът до които е контролиран. Поддръжката и дооборудването при необходимост се извършват от сертифицирани дружества със съответното ниво на достъп до стратегически обекти, елемент от критичната инфраструктура, като договорите за монтаж, въвеждане в експлоатация и следгаранционна поддръжка се сключват след провеждане на процедури по ЗОП.

По отношение на комуникационната отделеност, ЕСО ЕАД е собственик на OPGW мрежата и свързаните с нея дълготрайни материални активи, считано от 04.02.2014 г. OPGW мрежата се изгражда, развива и поддържа от дирекция „Централно диспечерско управление“. Дирекция ЦДУ и дирекция „Измерване, информационни и комуникационни технологии“ (ИИКТ) си сътрудничат в областта на IP/MPLS решенията. Всички точки в страната, до които има изградена свързаност и до които има необходимост за осигуряване на вътрешно-ведомствени услуги, се осигуряват чрез OPGW/SDH/IP/MPLS решения, за което не се използват съоръжения или телекомуникационни връзки, собственост на ВИП. В точките, където има необходимост от осигуряване пренос на данни, но в същите няма изградена към момента свързаност посредством OPGW мрежата, се използват наети трасета или други телекомуникационни услуги от външни телекомуникационни доставчици. Няма телекомуникационни трасета и/или договори, които да зависят от ВИП.

За телекомуникационните услуги пренос на глас към мрежи извън тази на ЕСО ЕАД дружеството използва услугите на телекомуникационни оператори на територията на РБ, както следва:

- за осигуряване на фиксирани телефонни услуги посредством POTS/ISDN/SIP и др. е сключен договор с „БТК“ ЕАД. Обявена е процедура по ЗОП с оглед осигуряване на същите услуги в бъдеще;

- за осигуряване на мобилни телефонни услуги посредством GSM/CSD/HSDPA и др. има сключени договори с „Мобилтел“ ЕАД – GSM/CSD/HSDPA и БТК ЕАД – само за CSD/HSDPA с цел постигане на резервираност в областта на IP базираните мобилни приложения. Обявена е процедура по ЗОП с оглед осигуряване на същите услуги в бъдеще;

- достъпът до интернет се осигурява по договори с „Мобилтел“ ЕАД и „БТК“ ЕАД. Достъпът до интернет е защитен посредством високотехнологични и съвременни решения за предпазване на вътрешните мрежи на ЕСО ЕАД от зловредни атаки. Обявена е процедура по ЗОП с оглед осигуряване на същите услуги в бъдеще.

Всички телекомуникационни трасета, осигуряващи телеком свързаност между подразделения на ЕСО ЕАД в страната и ЦУ/ЦД, са отделени напълно от ВИП. Трафикът между МЕР/МЕПР/ТДУ и съответно ЦУ/ЦДУ се осъществява по защитени канали с оглед гарантиране сигурността на връзките. Технологично е осигурено пълно отделяне на мрежовите ресурси, като услугите за НЕК ЕАД са в отделни и напълно независими от тези на оператора VPN връзки.

ЕСО ЕАД е регистриран от Комисията за регулиране на съобщенията по реда на Закона за електронните съобщения оператор за осъществяване на телекомуникационна дейност.

ЕСО ЕАД разполага със собствени екипи, специализирани в областта на ИКТ. OPGW мрежата, активното и пасивното оборудване по телекомуникационната мрежа се поддържа и управлява от персонал към дирекция ЦДУ. Персонал към дирекция ИИКТ управлява, поддържа и развива IP/MPLS надстройката. Дирекция ИИКТ и дирекция ЦДУ разполагат с висококвалифицирани специализирани звена, съответно специалисти за поддръжка, управление и развитие на сървърни и телекомуникационни инфраструктури. Същите звена са отговорни за управление на системите за съхранение на данните, процесите по архивиране и др. Всички процеси по настройка, инсталиране, конфигуриране и поддръжка на ИКТ системите се осъществява със собствен персонал или чрез нает външен, който не е от състава на ВИП. По места в МЕР/ТДУ има поне по един щатен ИТ специалист, който е отговорен за оказване на технологична помощ на потребителите на място и поддръжка на локалните хардуерни, софтуерни и телекомуникационни инсталации.

Към писмо с вх. Е-13-41-122 от 12.03.2015 г. ЕСО ЕАД е представило и информация относно изпълнение на изискванията на чл. 81ж, ал. 2 и ал. 12 от ЗЕ, включваща справка за сключени действащи договори за ползвани правни, счетоводни и информационни услуги, видно от която не са налице договори с външни консултанти за получаване на правни услуги. По отношение на счетоводните и свързани с тях информационни услуги са сключени: Договор № 88-ЦУ от 06.11.2014 г. с „КПМГ България“ ООД за услуги, свързани със счетоводните политики и финансови отчети на дружеството и Договор №101-ЦУ от 09.12.2014 г. със СД „Интелсофт – Григоров, Кънев и Сие“.

След проучване на сключените от ЕСО ЕАД договори във връзка с представената от НЕК ЕАД информация бе установено, че НЕК ЕАД е сключил Договор № 025 от 29.04.2014 г. с „Атос Ай Ти Солушънс Енд Сървисис“ ЕООД, с предмет доставка, инсталация и настройки на SYMC MESAGING GATEWAY 10.5 PER USER SUB LIC GOV BAND A BASIC 12 MONTHS, който предмет се различава от предмета на договора, сключен между този контрагент и ЕСО ЕАД. В допълнение в Договор № 87-ЦУ от 05.11.2014 г. с „Атос Ай Ти Солушънс Енд Сървисис“ ЕООД е включена клауза за конфиденциалност и действието на договора е приключило. НЕК ЕАД е сключил и договори със „Сиенсис“ АД № 12ИТ-Х60А001 за доставка на хардуер и софтуер за изграждане на IPкомуникационна система и с „Лирекс БГ“ ООД № 14ИП-019А002 за доставка 50 броя софтуерни приложения за антивирусна сървърна защита на дружеството. „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД също е сключил договори с „Лирекс БГ“ ООД № 546000001 от 22.08.2014 г. с предмет техническо обслужване и ремонт на локална система за ранно предупреждение и оповестяване, № 85000006 от 03.02.2015 г. с предмет доставка на консумативи и следгаранционно обслужване на офис техника, № 246000009 от 01.07.2014 г. с предмет проектиране на система за физическа защита на стратегическа зона „ОРУ“ и № 846000012 от 09.06.2014 г. с предмет проект на модернизация на системата за видеонаблюдение. Предметът на тези договори се различава от този на сключените от ЕСО ЕАД договори, но дори и да се приеме, че в предмета има частично сходни дейности за доставка или услуги, в сключените от ЕСО ЕАД договори с контрагентите са включени клаузи за конфиденциалност, респективно има и приложени декларации за конфиденциалност. От представената от БЕХ ЕАД информация е видно, че ВИП е сключил договор с „Давид Холдинг“ АД за ползване на Софтуерен продукт Архимед

като абонаментна услуга. Със същото дружество ЕСО ЕАД е сключило договор с предмет подновяване на лицензии на софтуер за документооборот за система Архимед. След направеното проучване се установи, че този софтуерен продукт за документооборот е стандартен и един от масово разпространените такива софтуери. С оглед удостоверяване спазването на изискванията за независимост при ползването на този продукт, ЕСО ЕАД е включило клауза в договора, съгласно която изпълнителят се задължава да не разгласява и да не допуска разгласяване на информация, свързана с условията или изпълнението на договора, сключен с оператора.

В потвърждение на горното са следните документи:

Приложение № 65 - Копие от Договор № 87-ЦУ от 05.11.2014 г. с „Атос Ай Ти Солушънс Енд Сървисис“ ЕООД, с клауза за конфиденциалност;

Приложение № 66 – Копие на Договори № 43-ЦУ от 18.10.2013 г. и № 51-ЦУ от 17.12.2013 г. със „Сиенсис“ АД, с клаузи за конфиденциалност;

Приложение № 67 – Копие на Договор № 33-ЦУ от 14.05.2014 г. с „Лирекс БГ“ ООД, с клауза за конфиденциалност;

Приложение № 68 - Договор № 83-ЦУ/06.10.2014 г. с „Давид Холдинг“ АД, с клауза за конфиденциалност.

7.3. Извършено е проучване и относно изпълнението на изискването на чл. 81ж, ал. 12 от ЗЕ, съгласно който на независимия преносен оператор се извършва независим одит от одитор, различен от този на вертикално интегрираното предприятие и на дружествата в него. Регистриран одитор на дружеството, който е извършил независим финансов одит на финансовия отчет за 2013 г., е „КПМГ - България“ ООД, по Договор № 11-ЦУ от 11.02.2014 г., неразделна част от който е и Споразумение за конфиденциалност (Приложение № 69). Този одитор е различен от одитора, извършил одит на годишните финансови отчети за 2013 г. на БЕХ ЕАД и на НЕК ЕАД, на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД и на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД (както и на техните дъщерни дружества). Съгласно представената допълнително от ЕСО ЕАД информация, за регистриран одитор, който да извърши независим финансов одит на финансовия отчет за 2014 г. след проведена обществена поръчка, е избран „РСМ БИ ЕКС“ ООД, с когото е сключен Договор № 07-ЦУ от 09.02.2015 г., неразделна част от който е и Споразумение за конфиденциалност (Приложение № 70). Този одитор е различен от одиторите, които са посочени като избрани за извършат одит на годишните финансови отчети за 2014 г. на ВИП и на неговите части.

В тази връзка следва да се вземе предвид и цитираната по-горе Заповед № ЦУ-1071 от 23.10.2014 г. на изпълнителния директор на ЕСО ЕАД, с която е наредено при изготвяне на документация за възлагане на обществени поръчки за избор на одитори като задължително изискване да бъде включено участниците в процедурата за извършване на независим одит да декларират, че не изпълняват такива консултантски услуги и дейности на ВИП или на други негови части. Това изискване следва да бъде включено и в проектите на договори като част от документацията за обществената поръчка. Участниците в процедурите по ЗОП за избор на одитори следва да представят в офертите си и преди сключване на договор декларации, че не предоставят такива консултантски услуги на ВИП или на други негови части.

Като доказателства по смисъла на чл. 98, ал. 2, т. 17 от НЛДЕ, дружеството е представило 2 бр. декларации: декларация с дата 03.12.2013 г. към оферта на участник в обществена поръчка, възлагана от ЕСО ЕАД, представена на основание чл. 81ж, ал. 12 от ЗЕ, с която се декларира, че участникът няма да извършва независим финансов одит на годишните финансови отчети за 2013г. на вертикално интегрираното предприятие БЕХ ЕАД (Приложение № 71), както и декларация с дата 26.09.2014 г., с която след проведената процедура по възлагане на обществена поръчка, „КПМГ - България“ ООД е декларирало, че не е извършвало независим финансов одит на годишните финансови отчети за 2013 г. на вертикално интегрираното предприятие и на дружествата части от ВИП (Приложение № 72).

Представени са и документи във връзка с проведената обществена поръчка – протокол от дейността на комисията, назначена със заповед на изпълнителния директор на ЕСО ЕАД за разглеждане, оценка и класиране на подадените оферти, решението за избор и определяне на одитор - Протокол от заседание на Съвета на директорите на независимия преносен оператор, както и Протокол от Министерство на икономиката и енергетиката относно избор и назначаване на одитор, който да извърши одит на годишния финансов отчет на БЕХ ЕАД и на дружествата от групата на ВИП (Приложение № 73).

Предвид представените документи и след извършеното проучване, Комисията потвърждава, че са изпълнени изискванията за независимост, като „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД ползва самостоятелно необходимите му правни, счетоводни и информационни услуги по смисъла на чл. 81ж, ал. 2, във връзка с чл. 81ж, ал. 10 и чл. 81ж, ал. 12 от ЗЕ, както и че „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД и „Български енергиен холдинг“ ЕАД, „Национална електрическа компания“ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД и „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД ползват самостоятелни системи и оборудване за информационни технологии, самостоятелни помещения и системи за сигурност по отношение на достъпа до тях, както и различни външни изпълнители или външни консултанти за тези системи по отношение на достъпа до тях, както и че на оператора се извършва независим одит от одитор, различен от този на ВИП и дружествата в него.

8. Комисията потвърждава, че е спазено изискването на чл. 81ж, ал. 9 от ЗЕ (чл. 17, т. 4 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета), а именно, че независимият преносен оператор чрез своята корпоративна идентичност, комуникации, търговски марки и обекти не създава объркване по отношение на отделната идентичност на вертикално интегрираното предприятие или която и да било част от него.

Това се доказва вследствие направения преглед на документите, представени в съответствие с изискванията на чл. 98, ал. 2, т. 9 от НЛДЕ:

Приложение № 74- Изображение на логото на ЕСО ЕАД, ведно с правила за начините за използването му (стандартното лого на ЕСО ЕАД, вариациите на логото на български език и на латиница, задължителни отстояния около логото, цветове, правила за правилната употреба на логото, елементи на логото и типография);

Приложение № 75 -Изображение на логото на „Български енергиен холдинг“ ЕАД, „Национална електрическа компания“ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД и „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД;

Приложение № 76–Програма за корпоративна идентичност на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД;

Приложение № 77 - 6 броя заявки за регистриране на търговски марки, подадени в Патентно ведомство на Република България.

След анализ на изложената информация могат да бъдат направени следните констатации и изводи:

Съгласно чл. 11 на Търговския закон, фирмата може да се употребява само от търговеца, който я е регистрирал. Във връзка със сертифицирането на ЕСО ЕАД като независим електропреносен оператор, дружеството е представило доказателства за наличието на самостоятелна корпоративна идентичност с нейните основни принципи, които служителите на ЕСО ЕАД следва да прилагат, с оглед да не се създава възможност за объркване в обществото и бизнес партньорите, и дружеството да бъде лесно разпознаваемо в сектор енергетика. Дружеството е с отделно седалище, различно от това на ВИП и на неговите части и притежава корпоративна идентичност, която е организирана по начин, не позволяващ объркване с корпоративната идентичност на ВИП и на неговите части.

Основни елементи в корпоративната визия на ЕСО ЕАД са наименованието на дружеството, което съдържа информация за основната дейност и не създава предпоставки за възможно объркване /подвеждане на обществото и партньорите на дружеството, както и логото, бланките за оформяне на кореспонденцията и слогана.

Логото на дружеството в неговите разновидности е видим и лесно разпознаваем елемент от идентичността на ЕСО ЕАД. Унифицираният визуален стил, който използва логото, цветовата схема и избраният шрифт като инструменти за привличане на вниманието към марката и името подчертават идентичността на дружеството в енергийния сектор. Комисията приема, че логото на ЕСО ЕАД съществено се различава и не дава възможност за аналогии с логото на БЕХ ЕАД и на дружествата от холдинговата структура. Всички бланки на корпоративни документи, използвани от дружеството, при водене на вътрешната и външна кореспонденция съдържат логото на компанията и съответните данни за контакт. Слоганът на ЕСО ЕАД се използва като допълнение към логото при изготвяне на фирмени презентации и рекламни материали, за да подчертае идентичността на компанията в сектора. От гледна точка на структуриране на информацията, както и в графично-стилово отношение, уебсайтът на дружеството също се отличава от сайта на БЕХ ЕАД и на дружествата от ВИП.

Дружеството е предприело действия за регистриране на търговска марка в Патентно ведомство на Р България, като видно от представените документи, на 03.10.2014 г., на 06.10.2014 г. и на 13.10.2014 г. е подало заявления за регистриране на 6 броя комбинирани и словни марки, съдържащи изображението на логото на дружеството.

В тази връзка, Комисията приема, че корпоративната визия на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД се разграничава от тази на дружествата от групата на „Български енергиен холдинг“ ЕАД.

9. Във връзка с изпълнение на изискванията на чл. 81ж, ал. 3 от ЗЕ (чл. 18, т. 1 от Директива 2009/72/ЕО), във връзка с чл. 81е, ал. 1 (чл. 20 от Директивата), чл. 81з (чл. 17, т. 1 и чл. 18, т. 9 от Директивата) и чл. 81и, ал. 2 (чл. 18, т. 4 от Директивата) са анализирани следните документи и информация:

Вертикално интегрираното предприятие не определя пряко или непряко конкурентното поведение на оператора по отношение на текущите му дейности и управлението на мрежата или по отношение на дейностите, необходими за изготвянето на десетгодишния план за развитие на мрежата (чл. 81и, ал.2 ЗЕ).

В съответствие с чл. 81з от ЗЕ и чл. 18, т. 9 от Директивата, ВИП не извършва действия, възпрепятстващи или увреждащи ЕСО ЕАД при изпълнението на задълженията му по ЗЕ, а от своя страна ЕСО ЕАД не иска разрешение от вертикално интегрираното предприятие, за да изпълнява задълженията си по Раздел II, Глава осма „а“ от ЗЕ – това изискване е намерило отражение в чл. 20, ал. 3 от Устава на дружеството.

В ЗЕ и в Устава на ЕСО ЕАД са предвидени гаранции за независимост на преносния оператор от ВИП по отношение развитието на електропреносната мрежа и приемането на инвестиционните планове съгласно изискването на чл. 81ж, ал. 3 и чл. 18, т. 1 от Директивата.

По отношение въпроса за правомощията на Надзорния съвет на ЕСО ЕАД за изготвянето и одобряването на Десетгодишния план за развитие на мрежата на ЕСО ЕАД, следва да се отбележи, че съгласно изискването на чл. 81и, ал. 2 от ЗЕ и чл. 18, т. 4 във връзка с чл. 22 от Директивата, ВИП не определя пряко или непряко конкурентното поведение на оператора по отношение на текущите му дейности и управлението на мрежата, или по отношение на дейностите, необходими за изготвянето на 10-годишния план за развитие на мрежата.

Съгласно чл. 81д, ал. 2 от ЗЕ и Устава на дружеството, Управителният съвет на НПО е компетентният орган, който взема решенията, свързани с текущите дейности на оператора, управлението на мрежата и дейностите, необходими за изготвяне на десетгодишния план за развитие на мрежата. Решенията, свързани с управлението на мрежата и с дейностите,

необходими за изготвянето на Десетгодишния план за развитие на мрежата, се вземат самостоятелно от УС на оператора, без да се иска разрешение или да има каквато и да е друга възможност на ВИП да влияе върху решението на УС.

Съгласно чл. 27, т. 1 от Устава на дружеството, УС взема решенията, свързани с текущите дейности на оператора на електропреносната мрежа, управлението на мрежата и дейностите, необходими за изготвяне на Десетгодишния план за развитие на мрежата. Очевидно е, че хипотезите, в които не следва да се засягат решенията на НС, са изведени в отделни точки, а именно чл. 27, т. 2, 3 и сл., т.е. правомощието на УС за дейностите по изготвянето на Десетгодишния план е изключително негово и не е обвързано с правомощия на НС.

В потвърждение на горното е и фактът, че Десетгодишният план е предоставен за одобрение в КЕВР, придружен с Препис-извлечение от Протокол № 5 от 06.03.2015 г. от заседание на УС на ЕСО ЕАД, с което е одобрен Десетгодишен план за развитие на преносната електрическа мрежа за периода 2015 г.–2024 г., като НС не е вземал решение по проекта на плана. Представени са и достатъчни доказателства по чл. 81г, ал. 1 от ЗЕ, че операторът на електропреносната мрежа е разработил и консултирал със заинтересованите страни Десетгодишния план на проведена обществена консултация на 05.03.2015 г., като след отразяване на постъпилите становища го е предоставил на Комисията за одобрение в законово установения срок с писмо вх. № Е-13-41-9 от 09.03.2015 г.

В чл. 27, т. 2 и т. 3 от Устава на дружеството е предвидено, че без да се засягат решенията на надзорния орган съгласно чл. 81е, ал. 1, НПО има право да взема решения независимо от ВИП по отношение на активи, необходими за функционирането, поддръжката или развитието на преносната мрежа, както и правомощия да предлага обвързващи общото събрание решения относно набиране на средства на капиталовия пазар чрез заем или увеличаване на капитала от Устава, което представлява изпълнение на основно изискване по отношение правомощията на УС.

В бизнес плана, който се разработва за пет години, подробно се разработва инвестиционната и ремонтната програма на дружеството, със съответната прогнозна структура и обем на разходите по години и подробна обосновка на размера, начина на финансиране и сроковете на всички планирани инвестиции. В бизнес плана се съдържа и обосновка на необходимостта от извършване на всяка от предвидените в него инвестиции.

Разработените бизнес планове се одобряват от НС на ЕСО ЕАД, съгласно чл. 24, т. 3.2 от Устава на дружеството, по предложение на УС (чл.27, т.4 от Устава) и подлежат на одобрение от КЕВР. Актуализирането на бизнес плана в рамките на срока на действие на одобрения бизнес план също се извършва с решение на националния регулатор по предложение на преносния оператор. Одобрените по този ред бизнес планове, с включени в тях планове за развитие на мрежата, подлежат на изпълнение от преносния оператор, без да е необходимо допълнителна обосновка пред ВИП относно необходимия финансов ресурс и разходите за извършването на планираните инвестиции.

Надзорният съвет взема решения по въпроси относно одобряването на бизнес плана, по предложение на Управителния съвет, но само в рамките на своите правомощия по чл. 81е, ал. 1 от ЗЕ (чл. 20, т. 1, изречение първо от Директива 2009/72/ЕО), като няма правомощия да взема решение за активите, необходими за функционирането, поддръжката или развитието на мрежата.

Съгласно чл. 81е, ал. 1 от ЗЕ и чл. 24, т. 3.4. от Устава на ЕСО ЕАД решенията, относно размера на дивидентите, които се разпределят между акционерите на независимия преносен оператор, се вземат от НС на оператора. Тези решения са обвързващи за ВИП и няма предвидена възможност за последното да влияе или да изменя решенията на НС относно размера на дивидента. Решенията на УС относно набиране на средства на капиталовия пазар чрез заем или увеличаване на капитала също са обвързващи за ВИП – чл. 27, т. 3 от Устава и чл. 81ж, ал. 3 от ЗЕ.

Предвид гореизложеното Комисията потвърждава, че са изпълнени изискванията за независимост по отношение на: вземане на решения от независимия преносен оператор независимо от вертикално интегрираното предприятие по отношение на активи, необходими за функционирането, поддръжката или развитието на преносната мрежа, правомощия да предлага обвързващи общото събрание решения относно набиране на средства на капиталовия пазар чрез заем или увеличаване на капитала, без да се засягат решенията на надзорния орган съгласно чл. 81е, ал. 1 от ЗЕ, а именно решенията, които могат съществено да повлияят върху стойността на активите на оператора на преносна мрежа, включително решенията, свързани с одобрението на годишните финансови планове, нивото на задлъжнялост на оператора на преносна мрежа и обвързващи общото събрание на оператора решения относно размера на дивидентите, които се разпределят между акционерите.

10. Разпоредбата на чл. 81ж, ал. 5 от ЗЕ, а именно забраната за предоставяне на услуги на НПО от други части на ВИП, изпълняващи дейности по доставка или производство на електрическа енергия, се определя като изпълнена. Това се доказва след проучване на следната информация:

ЕСО ЕАД е представило доказателства, че операторът не получава услуги от други части на вертикално интегрираното предприятие, изпълняващи дейностите по доставка или производство на електрическа енергия (декларации от представляващия дружеството, устав и др.) съгласно изискването на чл. 98, ал. 2, т. 15 и т. 16 от НЛДЕ:

Приложение № 78 – Декларация от изпълнителния директор в уверение на това, че операторът не получава услуги от други части на вертикално интегрираното предприятие, изпълняващи дейностите по доставка или производство на електроенергия;

Приложение № 79 – Списък на сключени договори с дружества от системата на БЕХ ЕАД (т.е. договори, сключени между ЕСО ЕАД от една страна, и от друга страна ВИП и неговите части НЕК ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, актуална към 16.03.2015 г.).

След проучване на приложена от оператора на електропреносната мрежа справка относно действащите договори и споразумения, сключени между ЕСО ЕАД, БЕХ ЕАД и частите от ВИП, се установи:

ЕСО ЕАД не получава услуги от БЕХ ЕАД и не предоставя услуги на ВИП. Дружеството не е получавало и не получава услуги от другите части на ВИП по смисъла на Директива 2009/72/ЕО.

ЗЕ и подзаконовите актове по неговото прилагане регламентират наличието на услуги, свързани със закупуване/доставка на електрическа енергия, които операторът на електропреносната мрежа следва да получава и които са пряко свързани и необходими на НПО за осигуряване на сигурно, безопасно и ефективно функциониране на електроенергийната система във връзка с осъществяване на дейността по пренос на електрическа енергия съгласно ЗЕ и Правилата за управление на електроенергийната система (ПУЕЕС).

Дефиниция за допълнителните услуги се съдържа в Допълнителните разпоредби на ЗЕ, както и в ПУЕЕС. Сделки за такива услуги са тези по чл. 105 от ЗЕ, а именно за допълнителни услуги и студен резерв. Студеният резерв се осигурява чрез сделки за закупуване на разполагаемост в количества, определени въз основа на степента на надеждност на електроснабдяването. Производителите на електрическа енергия са длъжни да предлагат на оператора на електропреносната мрежа за изкупуване разполагаемост за допълнителни услуги в размер не по-малко от половината на регулировъчния диапазон на планираните за работа блокове за всеки месец. Операторът на електропреносната мрежа, с оглед нуждите на електроенергийната система и по критерия най-ниска цена, определя количествата, които подлежат на изкупуване (чл. 105, ал. 6 и ал. 7 от ЗЕ). Сделките за

допълнителни услуги се сключват с производители, регистрирани за участие в пазара на допълнителни услуги, съгласно изискванията на ПУЕЕС и на Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ). ЕСО ЕАД купува студен резерв от централите въз основа на тръжни процедури (чл. 21, ал. 1, т. 8а от ЗЕ). В този смисъл операторът провежда прозрачни, недискриминационни и пазарно основани процедури при закупуването на допълнителни услуги и студен резерв.

ЕСО ЕАД е сключило договори, включващи в предмета си предоставяне на допълнителни услуги и участие на пазара на балансираща енергия с НЕК ЕАД и с „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, както и договор за продажба на студен резерв от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, посочени в приложения списък с договори. Централите за производство на електрическа енергия, предоставящи тези допълнителни услуги, гарантират сигурността при работа на ЕЕС и сигурността при енергийните доставки.

Възстановяването на разходите на независимия преносен оператор за разполагаемост за допълнителни услуги и студен резерв се извършва чрез цената за достъп до електропреносната мрежа, която се утвърждава от КЕВР. Балансиращата енергия вследствие от регулирането/балансирането на електроенергийната система се закупува единствено от независимия преносен оператор. Разходите за закупуване на енергия за регулиране се поемат от участниците на балансиращия пазар, които са предизвикали небаланса за съответният период на сетълмент. Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8, пр. 2 от ЗЕ, КЕВР определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. В тази връзка Комисията е приела Решение № Ц-26 от 19.12.2014 г. Посочените по-горе допълнителни услуги и студен резерв, които са предмет на договорите, сключени с НЕК ЕАД и с „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, се предоставят от тези дружества единствено на оператора на преносната мрежа с цел гарантиране на сигурното, безопасно и ефективно функциониране на електроенергийната система.

По отношение на доставката на електрическа енергия, необходима на ЕСО ЕАД за компенсиране на технологичните разходи по пренос, дружеството е сключило договор с НЕК ЕАД по цена, регулирана от КЕВР на основание чл. 30, ал. 1, т. 5 и чл. 97, ал. 1, т. 1 от ЗЕ.

Предвид гореизложеното, Комисията приема за установено, че на НПО не се предоставят услуги от ВИП или други негови части, извън законово регламентирани услуги, необходими за присъщата дейност на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД за осигуряване на сигурното, надеждно и ефективно функционирането на електроенергийната система. Последните, от своя страна, съгласно ЗЕ се предоставят по регулирани цени или въз основа на прозрачни и недискриминационни тръжни процедури.

11. Комисията потвърждава, че са изпълнени изискванията на чл. 81ж, ал. 6 и ал. 7 от ЗЕ (чл. 17, т. 1, б. в от Директива 2009/72/ЕО), а именно независимият преносен оператор може да предоставя услуги на вертикално интегрирано предприятие, при условие че предоставянето на тези услуги: не води до дискриминация между различните ползватели на мрежата; достъпно е за всички ползватели на мрежата при едни и същи условия и ред; не ограничава, не нарушава и не възпрепятства конкуренцията в производството или доставките, както и че Комисията следва да одобрява условията и реда за предоставяне на услугите.

След анализ на приложените от дружеството документи (Приложение № 80 - Препис на решение на Управителния съвет на ЕСО ЕАД по Протокол № 7 от 07.08.2014 г., с което са одобрени Правила за осъществяване на търговски и финансови отношения между независимия преносен оператор и вертикално интегрираното предприятие и Правила за предоставяне на услуги от независимия преносен оператор на вертикално интегрираното предприятие, изготвени в изпълнение на съответно чл. 81и, ал. 3 и чл. 81ж, ал. 6 от ЗЕ; Приложение № 81 - Правила за предоставяне на услуги от независимия преносен оператор

на вертикално интегрираното предприятие, изготвени в изпълнение на чл. 81ж, ал. 6 от ЗЕ и цитираното по-горе Приложение № 79 - Списък на сключени договори с дружества от системата на БЕХ ЕАД), **се установи следното:**

Представените от ЕСО ЕАД съгласно чл. 81ж, ал. 6 от ЗЕ Правила за предоставяне на услуги от независимия преносен оператор на вертикално интегрираното предприятие уреждат единствено и само възможност за предоставяне на услуги от НПО на ВИП. Съгласно т. 1.3. от Правилата от тяхното приложно поле са изключени: услуги по регулирани цени съгласно ЗЕ и подзаконовите нормативни актове към него; услуги, които се предоставят на ВИП в изпълнение на Плана за действие при извънредни ситуации; други услуги, които са изрично посочени като такива, които НПО и ВИП нямат право да извършват едно на друго.

Съгласно т. 1.4 от представените от ЕСО ЕАД Правила за предоставяне на услуги от независимия преносен оператор на вертикално интегрираното предприятие, тези правила не се прилагат за предоставяне на услуги във връзка със сключването на договори за продажба на електрическа енергия за технологични разходи, когато тези договори се сключват при регулирани цени, одобрени от КЕВР, или когато тези договори са сключени при нормативно определени цени. В тази връзка следва да се вземат предвид констатациите, изложени в т. 10 от решението.

В приложената справка са описани договори за услуги, предоставяни от ЕСО ЕАД на части на вертикално интегрираното предприятие. Тези договори обхващат извършването на основната лицензионна дейност на ЕСО ЕАД и са свързани с осигуряване на достъп до и пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа. Договорите за достъп и договорите за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа на ЕСО ЕАД, сключени с НЕК ЕАД в качеството му на клиент, присъединен към електропреносната мрежа, с НЕК ЕАД като търговец на електрическа енергия във връзка със сделки за внос и износ, както и договорите за пренос на електрическа енергия, сключени с ТЕЦ „Марица Изток 2“ ЕАД, с АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД и с „ВЕЦ Козлодуй“ ЕАД са сключени на основание чл. 11, т. 1 и т. 2 във връзка с чл. 12, ал. 2, т. 1 и чл. 13, ал. 2, т. 1 от ПТЕЕ по регулирани от КЕВР цени на основание чл. 30, ал. 1, т. 10 от ЗЕ.

По отношение на сключените договори за балансиране с частите на вертикално интегрираното предприятие и с НЕК ЕАД (обществен доставчик, доставчик от последна инстанция, търговец) като координатори на балансиращи групи, следва да се има предвид, че съгласно ЗЕ и ПТЕЕ ЕСО ЕАД е страна по всички сделки с балансираща енергия. Операторът на електропреносната мрежа сключва сделки за уреждане на небаланси с координаторите на балансиращи групи и с лицата, които поради неучастието си в балансиращи групи отговарят самостоятелно за своите небаланси. Цените на балансиращата енергия като цени за излишък и цени за недостиг се определят по одобрена от КЕВР Методика за определяне на цени на балансираща енергия, която е част от ПТЕЕ съгласно чл. 21, ал. 1, т. 11 от закона и прилагането на която подлежи на контрол от Комисията. Тази методика формулира стандартни и прозрачни правила при формирането на цената на балансиращата енергия, която следва да се заплаща на НПО от координаторите на балансиращи групи и търговските участници. В този смисъл, Комисията приема, че ЕСО ЕАД извършва тази дейност при обективни, ясни и прозрачни правила и при спазване на условията за равнопоставеност и недискриминиране на участниците на пазара на електрическа енергия.

Предвид гореизложеното, Комисията счита за установено, че НПО не предоставя услуги на ВИП или други негови части, извън регулираните от националния регулаторен орган и при стриктно спазване на изискванията на ЗЕ.

12. Операторът на електропреносна мрежа е осигурил изпълнение на изискването по чл. 81ж, ал. 8 от ЗЕ (чл. 16 от Директива 2009/72/ЕО), а именно независимият преносен оператор да не разкрива никаква информация, която е търговска тайна, на останалите части от интегрираното предприятие, освен ако това е необходимо за

сключването на търговска сделка. При сделки за продажби или покупки от свързани предприятия операторите не могат да злоупотребяват с информация - търговска тайна, получена от трети страни при осигуряването или договарянето на достъп до системата.

Това обстоятелство се доказва от приложената Програма за съответствие на ЕСО ЕАД и конкретните задължения на служителите за постигане на тази цел, както и от клаузата на т. 2.4. от Правила за осъществяване на търговски и финансови отношения между независимия преносен оператор и вертикално интегрираното предприятие. Със същите е извършено квалифициране на информацията „търговска тайна“ на ЕСО ЕАД и са определени редът и начинът за предоставяне на информация в съответните случаи, включително по отношение на ВИП или негови части.

13. Съгласно чл. 81з от ЗЕ, вертикално интегрираното предприятие не извършва действия, възпрепятстващи или увреждащи ЕСО ЕАД при изпълнението на задълженията му по ЗЕ, а от своя страна ЕСО ЕАД не иска разрешение от вертикално интегрираното предприятие, за да изпълнява задълженията си по Раздел II, Глава осма „а“ от ЗЕ. Това изискване е инкорпорирано в чл. 20, ал. 3 от Устава на дружеството.

В съответствие с чл. 81е, ал. 1 от ЗЕ, вертикално интегрираното предприятие осигурява своевременно на независимия преносен оператор достатъчни финансови ресурси за бъдещи инвестиционни проекти и/или за подмяна на съществуващи активи при обосновано и икономически целесъобразно искане от оператора, без да се засягат решенията на надзорния орган. В ЗЕ и в Устава на ЕСО ЕАД са предвидени гаранции за независимост на преносния оператор от вертикално интегрираното предприятие по отношение развитието на електропреносната мрежа и приемането на инвестиционните планове и планираните ремонтни дейности.

ВИП не определя пряко или непряко конкурентното поведение на оператора по отношение на текущите му дейности и управлението на мрежата или по отношение на дейностите, необходими за изготвянето на Десетгодишния план за развитие на мрежата (чл. 81и, ал.2 ЗЕ).

Планираните инвестиции, в т.ч. и планове за развитие на мрежата, се съдържат в бизнес плана на дружеството, който се разработва за период от пет години. В бизнес плана подробно се разработва инвестиционната и ремонтната програма на дружеството, със съответната прогнозна структура и обем на разходите по години и подробна обосновка на размера, начина на финансиране и сроковете на всички планирани инвестиции. В бизнес плана се съдържа и обосновка на необходимостта от извършване на всяка от предвидените в него инвестиции.

Съгласно Устава на ЕСО ЕАД решенията, свързани с управление на мрежата и изготвянето на бизнес плана на дружеството, са компетентност на УС. УС взема решения по въпроси, свързани с одобряването на бизнес плана, по предложение на УС и в рамките на своята компетентност по чл.81е, ал.1 от ЗЕ, но няма правомощия да взема решения по отношение на активите, необходими за функционирането, поддръжката или развитието на преносната мрежа.

С писмо вх. № Е-13-41-122 от 13.03.2015 г. изпълнителният директор на ЕСО ЕАД е предоставил информация, че на ЕСО ЕАД не са предоставяни финансови ресурси от ВИП по смисъла на чл. 81з, ал. 2 от ЗЕ.

Комисията потвърждава, че е изпълнено изискването на чл. 81и, ал. 3 от ЗЕ (чл. 18, т. 6 от Директива 2009/72/ЕО), всички търговски и финансови отношения между вертикално интегрираното предприятие и независимия преносен оператор, включително заеми, предоставяни от НПО на ВИП, да се осъществяват при пазарни условия, както и операторът да съхранява подробна документация за тези търговски и финансови отношения и при поискване предоставя достъп до нея на Комисията.

Съгласно разпоредбата на чл. 81и, ал. 3 от ЗЕ, респективно чл. 18, пар. 6 от Директива 2009/72/ЕО, всички търговски и финансови отношения между ВИП и НПО, включително заеми, предоставяни от НПО на ВИП, се осъществяват при пазарни условия. От цитираните текстове на ЗЕ и Директивата е видно, че нормативната уредба допуска при определени ограничаващи условия предоставяне на заеми от оператора на ВИП.

В тази връзка и в изпълнение на чл. 81и, ал. 3 от ЗЕ, ЕСО ЕАД е представило: Правила за осъществяване на търговски и финансови отношения между независимия преносен оператор и вертикално интегрираното предприятие и Заповед № ЦУ-1069 от 23.10.2014 г. на изпълнителния директор на дружеството, с която е наредено осъществяването на търговските и финансови отношения между НПО и ВИП да се осъществява по реда на Правилата (част от Приложение № 80). Тези Правила уреждат реда за осъществяване на тези взаимоотношения, като съгласно т. 2.3. пазарните условия се определят в съответствие с пазарна оценка, изготвена от лицензиран оценител. Предвиден е ред за уведомяване, съгласуване и получаване на одобрение за извършване на търговски и/или финансови сделки между НПО и ВИП, включително: получаване на предварително становище от отговорника по съответствието, внасяне за вземане на решение на Управителния съвет и след това на Надзорния съвет, както и своевременно предоставяне за одобрение на сделката на КЕВР. В Правилата е предвидено вписването на всички сключени договори в регистър за търговските и финансови отношения и на услугите.

По отношение на наличието на търговски и финансови споразумения с ВИП, с писмо вх. № Е-13-41-122 от 13.03.2015 г. изпълнителният директор на ЕСО ЕАД е предоставил информация, че между дружеството и ВИП не са сключвани финансови споразумения по смисъла на чл. 81и, ал. 3 от ЗЕ, а от страна на ЕСО ЕАД не са предоставяни заеми на ВИП или части от него.

14. Комисията установи съответствие на представената и одобрена от Управителния съвет и Надзорния съвет на ЕСО ЕАД Програма за съответствието и нейното изпълнение с изискванията на чл. 81к от ЗЕ (чл. 21 от Директива 2009/72/ЕО).

Съответствието с изискванията се доказва от проучването на следните документи, представени съгласно изискванията на чл. 98, ал. 2, т. 18 от НЛДЕ:

Приложение № 82 - Програма за съответствието на ЕСО ЕАД, която съдържа мерки за недопускане на дискриминационно поведение отстрана на независимия преносен оператор, свързани с дейностите по пренос на електрическа енергия, мерки по изпълнение на програмата, задължения на служителите за постигане на целите на програмата и мерки за контрол по изпълнението на програмата;

Приложение № 83–Препис-извлечение от Протокол № 7 от 07.08.2014г. от заседание на УС на ЕСО ЕАД за приемане на Програмата за съответствие;

Приложение № 84–Препис-извлечение от Протокол № 7 от 20.08.2014 г. от заседание на НС на ЕСО ЕАД за одобряване на Програмата за съответствие;

Приложение № 85 - Доклад от отговорника по съответствието, по отношение на Програмата за съответствието.

По отношение на избраното лице - отговорник по съответствието, Комисията извърши проучване и взе предвид представените от ЕСО ЕАД писмени доказателства съгласно чл. 81к, ал. 2 от ЗЕ и чл. 98, ал. 2, т. 19 и т. 20 от НЛДЕ, както следва:

Приложение № 86 - Автобиография на лицето, избрано за Отговорник по съответствието;

Приложение № 87 - Препис на решение по Протокол № 3 от 10.06.2014 г. от заседание на НС на ЕСО ЕАД за избор на Отговорника по съответствието;

Приложение № 88 - Декларации от Иво Георгиев Атанасов - Отговорник по съответствието в уверение на това, че отговаря на изискванията на чл. 81д, ал. 5 и 6 от ЗЕ и Устава на ЕСО ЕАД;

Приложение № 89 - Копие на договор с Отговорника по съответствието, както и от Устава ЕСО ЕАД.

След преглед на представените от ЕСО ЕАД данни и доказателства относно изпълнението на законовите изисквания към лицето, избрано за отговорник по съответствието от Надзорния съвет на дружеството и предвид задълженията и правомощията на Отговорника по съответствие, регламентирани в ЗЕ и съгласно чл. 21 от Директива 2009/72/ЕО, които са заложиени в Програмата за съответствие и в договора с лицето, избраното лице Иво Георгиев Атанасов отговаря на законовите изисквания, поради което Комисията не е възразила за избора му.

Дружеството е разработило, приело и изпълнява Програма за съответствие, за недопускане на дискриминационно поведение от страна на независимия оператор на електропреносната мрежа, конкретните задължения на служителите за постигане на тази цел и мерки за контрол за нейното изпълнение. Програмата съдържа поставените цели и направления на действие на програмата, прилагане модела на управление в дейността на преносния оператор, корпоративната идентичност, изискванията към взаимоотношенията с вертикално интегрираното предприятие и неговите части, Правилата за предоставяне и оповестяване на информация, търговски чувствителна информация и публична информация, задължителни правила за служителите на ЕСО ЕАД, мерки за недопускане на дискриминационно поведение на оператора, свързани с дейностите по пренос на електрическа енергия, гарантиращи равнопоставеност и недопускане на дискриминационно поведение при изпълнение на задълженията по ЗЕ, Мерки по изпълнение на програмата и информиране на служителите за Програмата за съответствие. Програмата съдържа и текстове относно правомощията на отговорника по съответствието във връзка с контрола по изпълнението ѝ.

Представената програма за съответствие отговаря на законовите изисквания по цели, обхват и съдържание, като с нея на отговорника по съответствието са предоставени необходимите законови правомощия, поради което КЕВР приема, че същата следва да бъде одобрена.

С оглед гореизложено, Комисията за енергийно и водно регулиране установи, че е налице съответствие на заявителя „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД с критериите за сертифициране съгласно Закона за енергетиката, транспонирани от Директива 2009/72/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО и член 3 от Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003, предвид което и на основание чл. 21, ал. 1, т. 27 и ал. 3, т. 8, чл. 81а, ал. 1 и ал. 6, чл. 81к, ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергетиката и чл. 96, ал. 1 и ал. 3, чл. 102, ал. 1 и ал. 2 и чл. 112, ал. 4 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

I. 1. Сертифицира като независим преносен оператор „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, с ЕИК № 175201304, със седалище и адрес на управление в Република България, област София (столица), община Столична, гр. София 1404, район Триадница, бул. „Гоце Делчев“ № 105.

2. **Одобрява Десетгодишен план за развитие на преносната електрическа мрежа за периода 2015 г. – 2024 г.**
3. **Одобрява Правила за предоставяне на услуги от независимия преносен оператор на вертикално интегрираното предприятие.**
4. **Одобрява Програма за съответствието на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД.**
5. **Одобрява Иво Георгиев Атанасов за отговорник по съответствието.**

II. Решението да се нотифицира пред Европейската комисия и да се публикува в „Официален вестник“ на Европейския съюз, ведно със становището на Европейската комисия.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ**

**ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:
Н. ГЕОРГИЕВ**